1 8ste jaargang nr. 1 jan-feb-maa 2010

Meander

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*

Natuur rondom Leie, Schelde en Zwalm

3 **Beste natuurvrienden**
4 **Het jaar van de Biodiversiteit**
6 **Ten huize van Karel**
8 **Herfstbelevingsweekend in Nederland**
12 **Nieuwe afdeling Deinze *plus***
13 **Nieuwe afdelingsgrenzen**
14 **De Mediawatcher**
16 **De Steenmarter, opmars?**
17 **De Mediawatcher** (vervolg)
18 **Steenuilen**
Kalender, uitneembaar katern
20 **Floradatabank in nieuw jasje**
21 **Goethe en de Koekoek**
23 **La Hulotte**
24 **Dagboek van een groenling**
25 **Stilstaan bij een dood Roodborstje**
26 **Bosplantengemeenschappen te boek**
26 **LIFE project bekroond!**
27 **Natuurdoelen voor habitats en soorten in VA+**
29 **DVD over dagvlinders**
30 **Duistere kantjes paardensector**
31 **Efficiënt? en Verslag wandeling te Wontergem**
32 **Tuinvogels noteren en Mezenkastjes te koop**
33 **Blauwe reiger en Weekend in de Gaume**
34 **Programma plantenwerkgroepen**
35 **cursus 'Leren Beheren', Limoniet en rouwdeelname**

INHOUD

COLOFON

natuurpunt

is een brede beweging waarin duizenden geëngageerde vrijwilligers, in afdelingen en werkgroepen, elk hun verantwoordelijkheid opnemen voor het behoud van de natuur in Vlaanderen. De vereniging wil het beleid en het behoud, de educatie en de studie van de natuur mede vorm geven.
Tel: 015/29.72.20
www.natuurpunt.be

Lidmaatschap
Je wordt lid door 24 euro te storten op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, of op rekening 390-0621301-71 van Arsène en Yvette Benoot, Gampelaeredreef 67 te 9800 Deinze, tel. 09/386.38.95; arsene.benoot@skynet.be. Zij verzorgen de **ledenadministratie** van alle afdelingen (zie verder) van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* behalve van Zwalmvallei.
Ledenadministratie Zwalmvallei: Bart Magherman, Leonce Roelsstraat 5, 9620 Zottegem, tel. 09/360.09.99, b.magherman@skynet.be.

natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
http://vlaamseardennenplus.be

Contactpersonen
Regio: Vlaamse Ardennen *plus*
•Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
•Peter Breyne 09/384.73.08
peter.breyne@inbo.be
•Website en Flits
dominiek.decleyre@gmail.com
Afdelingen
•*Deinze plus*
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
•*Oudenaarde*
Jean De Lafonteyne 0495/63.25.91
jean.de.lafonteyne@pandora.be
•*Ronse*
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreaux.philippe@skynet.be
•*Schelde-Leie*
Geert De Sutter
de.sutter.geert@telenet.be
•*Scheldevallei*
Peter Breyne
peter.breyne@inbo.be
•*Vlaamse Ardennen*
Norbert Desmet 0494/65.33.91
desmetnorbert@hotmail.com
•*Groot Zingem*
Eddy Van Den Abeele 09/384.43.54
ed.vandenabeele@skynet.be
•*Zwalmvallei*
Vincent Decroock
vincent.decroock@fulladsl.be
Kernen
•*Rondom Burreken*
Filip Hebbrecht 055/49.55.63
filip.hebbrecht@pandora.be
•*Werkgroep Bos t'Ename*
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
Werkgroepen
•*Invertebraten (Lampyris)*
Anne Fobert 055/21.01.37
anne.fobert@pandora.be
•*Paddenstoelen*
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
•*Planten*
Karel De Waele 09/386.45.60
karel.de.waele@skynet.be
•*Vogels*
Paul Vandenbulcke 055/49.60.12
paul@vwg-vlaamseardennenplus.be
•*Zoogdieren*
Paul Van Daele 055/23.92.10
saripaul@skynet.be
Limoniet (natuurstudietijdschrift)
•Geert De Knijf 055/42.16.45
geert.deknijf@inbo.be
Reservaten met projectnummer
Giften voor reservaten zijn fiscaal aftrekbaar vanaf 30 euro en stort je op rek. nr. 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding van het projectnummer:
•Algemeen reservatenfonds Vlaamse Ardennen *plus* 6699
•*Bois Joly* 6625
Patrick Alexander
patrick.alexander@scarlet.be
•*Bos t'Ename-Volkegembos* 6121
Guido Tack 0474/90.02.30
guido.tack1@telenet.be
•*Bovenlopen Zwalm* 6142
Heidi Demolder 055/42.16.45
heidi.demolder@inbo.be
•*Burreken* 6602
Dirk Van Den Berghe
dirkvandenberghe.z@skynet.be
•*Dikkelvenne*
Jacques Vanheuverswyn 09/324.09.42
jacques.vanheuverswyn@pandora.be
•*Feelbos-Kalkoven* 6185
Lucien Vanden Daele 055/38.70.54
•*Grootmeers* 6650
André Vandecapelle 0498/45.93.42
andre.vandecapelle@skynet.be
•*Heurnemeersen* 6063
Gerard Mornie
gerard.mornie@pandora.be
•*Kordaelbos* 6605
Lieven Kinds 09/383.71.39
lieven.kinds@scarlet.be
•*Langemeersen* 6076
Alexander Van Braeckel 0473/854562
alexander.tine@telenet.be
•*Leiemeersen van Astene en Bachte* 6109
Koen Houthoofd 09/328.11.08
koen.houthoofd@ugent.be
•*Maarkebeekvallei* 6670
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
•*Middenloop Zwalm* 6160
Ward Verhaeghe 0476/60.02.15
wardverhaeghe@yahoo.com
•*Munkbosbeekvallei* 6151
Laurent Flostroy 0498/67.71.09
laurent.flostroy@pandora.be
•*Nukerkebos-Bosheide* 6641
Guy Cammaert
karien.maes@pandora.be
•*Paddenbroek*
Thijs Lietaer 0473/58.17.14
thijs.lietaer@telenet.be
•*Parkbos-Uilenbroek* 6136
Herman Haustraete 09/360.72.11
herman_haustraete@hotmail.com
•*Perlinkbeekvallei* 6204
Gert Govaerts 09/30024.50.51
gert.govaerts@telenet.be
•*Pyreneeën-Tombele* 6667
Philippe Moreaux 0476/49.24.61
moreaux.philippe@skynet.be
•*Rooigembeekvallei* 6669
Gunther Groenez 0486/16.74.30
gunther.groenez@pandora.be
•*Vuilbroek* 6126
Eddy Saveyn 09/380.03.00
eddy.saveyn@gmail.com
•*Wijmier* 6141
Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
•*Zeverenbeekvallei* 6082
Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik@scarlet.be

Meander
is het driemaandelijks regionale tijdschrift voor leden uit de regio Vlaamse Ardennen *plus*. Natuurpunt-leden die wonen buiten de regio kunnen Meander ontvangen mits een jaarlijkse bijdrage van 7,5 euro aan onze ledenadministratie.
Redactie
•Jo Buysse 09/385.52.89
jozef.buysse@scarlet.be
•Johan Cosijn 055/30.98.10
johan.cosijn@telenet.be
•Norbert Desmet 0494/65.33.91
desmetnorbert@hotmail.com
•Rik Desmet 09/386.46.63
desmet.rik@scarlet.be
•Philip Vergeylen 09/361.26.80
philip.vergeylen@skynet.be
Kalenderverantwoordelijke
Filip Keirse 055/38.78.83
filip.keirse@skynet.be
Werkten ook mee aan dit nr:
Gerda Achtergaele, Walter Belis, Arsène Benoot, Koen Bilcke, Tom Buysse, Gilbert De Ghesquière, Emiel De Jaeger, Noël De Loof, Walther De Munter, Geert De Soete, Geert en Ann De Sutter, Herman De Waele, Karel De Waele, Bryan Goethals, Bart Heirweg, Koen Houthoofd, Ulrich Libbrecht, Yvette Moerman, Gerard Mornie, Ivan Steenkiste, Ive Steyaert, Guido Tack, Paul Vandenbulcke, Lucien Van Den Daele, Jacques Vanheuverswyn, Robin Vanheuverswyn, Hugo Verschelden, Eddy Vervynck.
Kaftfoto: winters landschap door Bart Heirweg
Lay-out: Jo Buysse
Oplage: 2400
Druk: Drukkerij 'Druk in de Weer', Gent. Papier: Cyclusprint 90 g 100 % kringloop. Gedrukt met plantaardige inkten en oplosmiddelen.

Teksten voor de Meander van januari, april, juli en oktober moeten de redactie bereiken vóór respectievelijk 10 december, 10 maart, 10 juni en 10 september.

Beste natuurvrienden,

Ulrich Libbrecht

We zullen wel allemaal ontgoocheld het jaar 2009 verlaten, omdat de grote verwachting ten aanzien van Kopenhagen op de zoveelste sisser is uitgelopen. Misschien ben ik een geboren pessimist, want ik heb dit van het begin voorspeld. Neen, ik ben geen Melijn, maar ik ben een filosoof, die misschien een klein beetje meer nadenkt over de motieven die mensen aanzetten om handelend op te treden in de wereld. Ik heb reeds 40 jaar geleden geschreven dat de economistische levenshouding de grootste vijand was van de natuur, omdat voor haar alles herleidbaar is tot geld. Wat geen prijs heeft, heeft ook geen waarde. Water en lucht kunnen wel waarde krijgen, op voorwaarde dat ze koopwaar worden. Men verwacht in India een groot watertekort binnen afzienbare tijd. Wist je dat er nu al kapitalistische instellingen bezig zijn de waterbronnen op te kopen, omdat er in tijden van schaarste veel geld mee te verdienen zal vallen? Kunt u zich ook moeilijk voorstellen dat er zulke mensen bestaan? Wel, Kopenhagen heeft u geleerd dat ze werkelijk bestaan. Wat kan het die heren schelen dat de hele aarde om zeep gaat, als zij er maar rijk bij worden. Het is typisch dat Amerika weer al eens de grote dwarsligger is, omdat dit machtige land als geen ander lijdt aan het dollarsyndroom. Niet alleen zijn ze niet bekommerd om de generaties die het na ons nog lang zullen moeten uitzingen met deze opwarmende bol, het kan hen zelfs geen moer schelen dat er zoveel honger is in de wereld. En wat hun eigen armen betreft? Er zijn winners en er zijn losers, en ben je een loser, dan heb je pech gehad. Dit wijst ons op het grote gelijk van een filosoof als Horkheimer (1895-1973) die leerde dat beheersing van de natuur onverminderd aanleiding geeft tot beheersing van de mens. Dit wil zeggen dat iemand die meent dat men met de natuur kan doen wat men wil, dat uiteindelijk over de mens gaat denken. Het grootkapitaal vernietigt niet alleen de natuur, het vernietigt ook de mens. Het maakt van hem een platte consumptiemens, want aan heiligen en asceten valt niets te verkopen – laten we dus van de mensen egoïsten maken, hebzuchtigen en materialisten. Deze mentaliteit dragen ze dan over op de aarde. Wat kan het hen schelen dat het Amazonewoud verdwijnt, als zij er maar rijk bij worden. Al wat hiervoor nodig is, is zorgen dat het de gewone man geen barst kan schelen (ver van mijn bed!) en dat derhalve de politici (die hun macht ontlenen aan deze kleine man) de andere kant opkijken. Als ik zie hoeveel aandacht er naar het bankgedoe gaat – waar men zo graag het grofste bedrog toedekt – en hoe weinig naar onze bedreigde aarde, dan word ik misselijk. En wat te denken over de verdrukking van de ontwikkelingslanden, van wie men alleen verwacht dat ze hun CO_2 quota aan de rijke landen zullen verkopen: dit is immorele uitbuiting van arme mensen.

Er zijn meer mensen die begrijpen wat er aan de hand is, maar ze moeten machteloos toezien hoe de massa ondergedompeld wordt in een magisch sfeer van Halloween tot Kerstmis tot Nieuwjaar… Het leven is een kermis en daarvoor is de massa wel bereid een beetje stank op de koop toe te nemen. En de vervuilde Zenne? Ja, je hoeft er niet van te drinken, we hebben toch bier! Er zullen weer veel grote woorden en kerstwensen uitgesproken worden, maar veel meer dan wat luchtverplaatsing brengen die niet teweeg.

Ben ik nu een oude pessimist? Velen onder ons hebben zich ingezet voor natuur en milieu en we hebben resultaten geboekt. Maar de 'wijsheid van de grijsheid' doet mij meer en meer inzien dat natuurbescherming ook een ethische dimensie heeft. En dat deze verpletterd geraakt onder het gewicht van de 'business as usual'. We hebben dan ook recht op enige trots, omdat wij ons ingezet hebben voor echte waarden. Als daar nu wat meer 'greening of philosophy' uit volgt, dan hebben we toch niet voor niets geleefd.

En 2010? Het wordt misschien het zoveelste rampjaar. Alleen de hoop is in de doos van Pandora gebleven, en dat is de reden waarom we koppig moeten doorgaan, al was het maar om iets in de toekomst waarvan we zeker zijn: dat in de lente weer de bloemen zullen bloeien en de vogels weer fluiten. Dus toch een gelukkig Nieuwjaar toegewenst!

2010: het jaar van de Biodiversiteit

Norbert en Rik Desmet

We zullen er in 2010 niet omheen kunnen: opwarming en biodiversiteit, wereldzorgen… Ons land stuurde een grote afvaardiging naar Kopenhagen, u vernam de resultaten ondertussen wel en we hopen dat het over meer dan een windpark in de Noordzee zal gaan. We willen jullie ook waarschuwen voor een nieuwe golf goedbedoelde informatie over biodiversiteit die op ons afkomt; 2010 is immers het jaar van de biodiversiteit. Men stelt zich tot doel de achteruitgang ervan wereldwijd te stoppen! Wereldwijd is heel ruim: de zeeën en de tropische wouden die kraken onder de economische druk, de strijd om de olie, de strijd om de economische macht. We worden er wel eens misselijk van als men ons het 'milieuvriendelijke' China wil tonen dat het met de massale productie van zonnepanelen in de eco(lo)nomische wedren meegaat, maar ondertussen volop investeert in CO_2- en milieubelastende nieuwe steenkolencentrales … voor o.a. de nodige energie bij de aanmaak van hun paneeltjes.

Wij vragen jullie kritisch te zijn voor de inzet van onze Vlaamse en federale vertegenwoordigers en voor de massale info die ons zal overspoelen. We verwachten ons weer aan de goedweerberichten die na het zien van tien vlinders in de tuin blokletteren dat het met de biodiversiteit niet zo slecht gaat. De media zijn voorlopig geen stevige partners meer. In Vlaanderen de achteruitgang van de biodiversiteit stoppen, laat staan keren, is als een wielerzesdaagse winnen waar we met een ploeg Peeters-Schauvliege moeten aantreden. Misschien doen ze het nog beter op de fiets dan in de natuur/milieuproblematiek. We staan dus erg zwak om op politiek niveau iets aan die doelstelling van 2010 te doen. Niet dat er niets op stapel staat en ieder van u zal wel al ronkende titels gezien hebben over het stoppen van de achteruitgang, maar te velde blijven we aankijken tegen de onstuitbare achteruitgang van soorten en aantallen: zwaluwen, planten, Geelgorzen, padden, leeuweriken, Eikelmuizen en … insecten! Van deze laatste categorie is helemaal niet in te schatten in welke grootteorde die de laatste 15 jaar naar beneden getuimeld is. Daarbij worden tal van andere levensvormen meegesleurd omdat insecten voor hen nu eenmaal basisvoedsel zijn.

Laat ons eerlijk zijn, er is een kentering op gang gekomen op veel terreinen. Was het Noorwegen niet dat onlangs een reuze-oppervlakte regenwoud ter bescherming aankocht? Maar op zo veel andere vlakken is de strijd vrijwel verloren. De schaalvergroting in de landbouw is onomkeerbaar o.a. door economisch winstbejag, politieke onwil en gelobby. Structuurplannen waarvan de natuur moet beter worden, komen daar wellicht eindeloos te laat.

Alle organismen op de foto's zijn in Vlaanderen met uitsterven bedreigd tot zelfs uitgestorven: Bruine korenbout (Lucien Van Den Daele); Parelmoervlinder (Lucien Van Den Daele);

Op politiek vlak lijkt er ook steeds meer een groeiende desinteresse tot zelfs vijandigheid voor natuur en milieu te ontstaan, zeker in veel gemeenteraden, met vaak een erg minieme kennis van de dossiers op dat vlak. Milieuraden en Gecoro's die met veel geblaat als ultiem reddingsmiddel werden opgestart zijn op veel plaatsen hopeloos geïnfiltreerd en lamgelegd door de landbouw en andere belangengroepen. De resultaten ervan zijn druppels op een hete plaat: boompje planten hier, subsidietje geven daar, vrijblijvende beloften… Openbare besturen die geacht worden op hoger niveau daar iets aan te doen zoals ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) en VLM (Vlaamse Landmaatschappij)zijn in beweging gekomen, maar zullen aan dit tempo maar net voor hun ministers in de zesdaagse eindigen… wegens veel te weinig daadkracht, interne strubbelingen, massa's reglementen en wellicht te weinig geld. Dat kan misschien ook niet anders als de hogere politiek de kranen dichtdraait. En wat zullen Peeters –Schauvliege in 2010 daar aan doen?

En Natuurpunt, ons grote voorbeeld uit Mechelen?

Lichtend voorbeeld in donkere tijden? We voelen ons alvast gesteund door het voorwoord van Walter Roggeman in het laatste Natuurpunt.blad. Daar staat ook: "een tijdelijke besparingsronde kan en mag zeker geen excuus zijn om even niets te doen" en er wordt verwezen naar het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie en naar de heel belangrijke beslissingen rond het Vlaamse buitengebied waarbij natuur en landschap op 50 % van de Vlaamse oppervlakte maximaal moet behouden blijven... Dus dringend gevraagd een politieker met enig gewicht die het voortouw neemt? Gezien er nergens in het 'huidig werkingsveld' betrouwbare kandidaten te bespeuren zijn moeten we misschien de Herman terughalen en we bedoelen uiteraard De Croo niet.
Biodiversiteit is belangrijk, zullen we het ook met Natuurpunt nationaal eens stevig op tafel gooien in 2010? Of zullen we ons ervan afmaken met een nestkastje meer? Van ons kan je ieder nummer wat verwachten over dit onderwerp, te beginnen met onze woonomgeving in volgende Meander. En we voorzien een prijs op het einde van deze jaargang van Meander voor de beste tekst rond biodiversiteit, het mag gerust iets zijn waarmee de politiek in 2010 scoorde, in goede of slechte zin. Laten we allen het eerste maar proberen, ieder op zijn niveau?

Tenslotte een woordje uitleg bij 'biodiversiteit': dit is de verzamelnaam voor de verscheidenheid aan micro-organismen, dier- en plantensoorten, de genetische variatie binnen die soorten en de verscheidenheid aan leefgebieden of ecosystemen. Omdat we steeds meer gebruikmaken van ecosystemen, zoals bossen, moerassen, zeeën, gaat deze biodiversiteit in een alarmerend tempo verloren. Recente bevindingen van het Millennium Ecosystem Assessment van de Verenigde Naties laten zien dat 70 % van alle ecosysteemdiensten wereldwijd achteruitgaat en soorten in een steeds hoger tempo uitsterven, zo'n 1000 keer sneller dan in de prehistorie.

We zien nu al dat ecosystemen ontregeld raken, en dat dit negatieve gevolgen heeft voor het menselijk welzijn. Deze gevolgen zullen toenemen als we geen actie ondernemen om biodiversiteit te beschermen en duurzaam te gebruiken.

Regeringen beloven biodiversiteit vóór 2010 beter te beschermen

Als antwoord op deze uitdaging hebben de regeringsleiders van de EU tijdens de Göthenburg Top in 2001 beloofd het biodiversiteitsverlies vóór 2010 een halt toe te roepen. Die doelstelling heeft in 2003 in Kiev de steun gekregen van de pan-Europese landen. Het is de eerste beschermingsdoelstelling met een dergelijke reikwijdte. Tijdens de duurzaamheidstop in Johannesburg in 2002 en de 6de Conferentie van de Partijen bij het Biodiversiteitsverdrag zijn er internationale afspraken gemaakt om het biodiversiteitsverlies vóór 2010 significant te doen afnemen. Om deze afspraken na te komen zijn er vergaande maatregelen nodig, op zowel lokaal, regionaal als internationaal niveau. Er is een groeiend besef dat het uitsterven van soorten en ecosysteemdegradatie ons voortbestaan en welzijn bedreigen. Regeringen zien in dat het noodzakelijk is om nu in actie te komen. De Europese Commissie heeft in haar recente biodiversiteitsmededeling tien beleidsthema's met specifieke acties voorgesteld om deze 2010-doelstelling te halen. Het is nu aan de EU-lidstaten en de Europese Commissie om gezamenlijk dat beleid uit te voeren.

Informatie: Internet:
http://www.lne.be/themas/beleid/beleidsplanning/actualisatie-mina-plan-3/mina3plus/biodiversiteit
http://www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/lokale-biodiversiteit_1719.aspx
http://www.countdown2010.net/

Zie ook de twee kaderstukjes op bladzijde 7.

v.l.n.r.: Paapje (Gerard Mornie); Boomkikker (Gerard Mornie); Bolderik (KULAK plantengids); Kwabaal (Vilda); Violetvlekkende melkzwam (D. Smith); en Boommarter (Rik Desmet).

Ten huize van Karel

"70 is een mooi getal"

Johan Cosijn, Rik Desmet

Onze Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen *plus* kan bogen op een respectabel aantal uitmuntende natuurkenners.
Karel De Waele is daar een voorbeeld van. Karel schuimt al jaren alle uithoeken af van onze regio, geen enkele plantensoort ontsnapt aan zijn streeplijst en er is geen vierkante km waar hij nog niet snuisterde, van tussen de straatstenen tot in onze mooiste reservaten. Al beweert Karel zelf dat hij nog niet overal geweest is, wij hebben daar zo onze twijfels bij.

Daarnaast is hij een begenadigd gids die de kunst verstaat om zowel de volslagen leek als de gevorderde specialist een boeiende tocht te bieden. Zijn motto hierbij is – en dat was ook zo bij zijn lessen wiskunde - "Wie zijn kennis wil vermenigvuldigen, moet ze ook kunnen delen". Met de regelmaat van een klok verzorgt hij bovendien meerdaagse natuurtochten die steeds weer een groot succes zijn en daarom ook direct volgeboekt zijn.

Schrijven doet hij ook nog, vroeger waren dat o.m. de op stencils uitgetikte jaarverslagen - telkens weer een huzarenstuk - en later bijdragen voor het regionaal tijdschrift 'Natuurbeleving', vandaag 'Meander'. Hij schreef samen met Ulrich Libbrecht en fotograaf Walter De Mulder het prachtige boek 'Kijk op het Groene Vlaanderen', uitgegeven in 1984 bij het Davidsfonds en samen met Paul Haustraete en Xavier Coppens de 'Flora van de Vlaamse Ardennen, een standaardwerk over de flora van de streek uitgegeven in 2005 door Lannoo in Tielt.

Over de draad stappend bij buur Arsène en Yvette Benoot was en is er nog steeds het vele onopgemerkte werk o.m. in de adressering en verzending van vroeger 'Natuurbeleving', nu 'Meander'.

Zijn inzet achter de schermen in de Wereldwinkel illustreert dat inzet voor de natuur ruimer moet gezien worden dan de planten en paddenstoelen en wat er in ons kleine Vlaanderen gebeurt.

Karel als spreker, bij schafttijd, als vorser en gids; foto's: Ive Steyaert, Herman De Waele, Hugo

Uit het mededelingsblad van 7-2-1973:

Zaterdag 7-4-1973: eerste tocht voor plantendeterminatie. Leiding: Karel De Waele. Er weze aangestipt dat de uitstappen enkel bedoeld zijn als middel tot plantendeterminatie en dat er dus weinig zal gestapt worden. Liefst mede te brengen: 'plantenbijbel' (Heimans) – vouwstoel – vergrootglas – laarzen – regenmantel. Warm aanbevolen aan allen die rustig en methodisch het plantenrijk willen leren kennen. Iedereen is welkom; ook niet leden.

Karel gaf al eerder signalen maar nu is het definitief: eind 2010 stopt hij als voorzitter van de plantenwerkgroep om de fakkel door te geven aan de jeugd. Naar hij zelf zegt is 70 een mooi getal om dat te doen. Wie zich geroepen voelt is bij deze uitgenodigd…
Redenen genoeg dus voor een 'ten huize van'. Een gesprek over de plantenwerkgroep, vroeger, nu en later.

Daar waar we altijd gedacht hadden dat Karel van opleiding licentiaat wiskunde was, verrast hij met de mededeling dat hij eigenlijk licentiaat fysica is. Daar gaat de eerste vraag al direct de mist in: "hoe komt een licentiaat wiskunde er toe om zich met planten bezig te houden". Toegegeven, hij gaf al die jaren in het onderwijs wel degelijk les wiskunde. Net zoals het oplossen van een wiskundig vraagstuk intellectuele voldoening verschaft (al zullen sommigen daar ongetwijfeld wel een ander idee over hebben) kan het logisch volgen van de sleutel in de flora om tot een determinatie te komen genoegdoening geven (al

komen beide soms ook niet uit zoals men wel zou wensen).

De passie voor planten kwam er enerzijds uit de tuin thuis en anderzijds door het voorbeeld van de studieprefect van het Atheneum, die elk jaar 4 natuurtochten in Deinze en omgeving organiseerde waarbij de leergierige leerlingen van het lager en het middelbaar onderwijs naar hartenlust mochten verzamelen. Karel nam die traditie later als lesgever zelf over door op het einde van het schooljaar ook met zijn leerlingen het veld in te trekken. Ook dat voorbeeld werkte op zijn beurt inspirerend voor een aantal jongeren.

Van over de draad die de scheiding vormt tussen hun tuinen, werd Karel door Arsène meegetroond naar een tocht van de Wielewaal. Arsène was zelf in 1968 actief betrokken bij de stichting van Wielewaalafdeling Schelde-Leie.

We zijn dan 1971, bustocht Platwijers. Gids Gust Claeys heeft het daar uitgebreid over een monumentale varen en maar één iemand weet dat het over de Koningsvaren gaat, nieuweling Karel, die meteen zijn faam gemaakt heeft en door Marcel Nachtergaele opgezadeld wordt met plantentochten. Iedereen weet dat je niet ontsnapte uit de klauwen van Marcel… De eerste plantentochten gingen onder andere naar de Brielmeersen in Deinze, toen pas opgespoten, met bijzonderheden zoals Zulte (zie vorige Meander!) en Moerasandijvie. Op het lijstje benodigdheden voor de tocht: goed schoeisel, flora én… klapstoeltje. De plantentochten hadden toen vaak een actieradius van minder dan 200 meter, er bij gaan zitten kan dan wel eens helpen. Boek van dienst: 'de groene Heimans' die bij Karel al vlug plaats ruimde voor de franstalige 'blauwe De Langhe', alsof het determineren in het Nederlands nog niet ingewikkeld genoeg is!

Verschelden en Johan Cosijn

In de wetenschappelijke geest van Karel rijpte toen een plan om, op basis van de Michelin kaart (!), te gaan werken met hokken van 5 x 5 km bij het inventariseren. Bleek dat er al een nationaal project op poten stond met de klassieke 4 x 4 km. Herman Stieperaere was maar al te blij dat er in Oost-Vlaanderen iemand klaar stond om mee aan de kar te trekken. Al de gegevens werden toen nog naar de plantentuin in Meise gestuurd. Het huidige FLO.WER ontstond pas later, in 2002. De streeplijsten deden hun intrede in 1973.

In het computertijdwerk kan iedereen nu snel en gemakkelijk zijn waarnemingen ingeven, hetzij rechtstreeks naar FLO.WER, hetzij via de site www.waarnemingen.be waar ze wel opgepikt worden door FLO.WER. Ook hier geldt dat kennis kostbaar is, dus laat je waarnemingen niet in je boekje staan maar geef ze door, ook al vind je misschien zelf dat het niet belangrijk genoeg is.

Het is nu uitkijken naar een opvolger voor Karel. Die moet zich vooral niet laten afschrikken door wat Karel nu presteert. Alles groeide langzaam en Karel is uiteraard bereid om met raad en daad bij te staan. Het is niet omdat hij geen voorzitter meer zal zijn van de plantenwerkgroep dat zijn liefde voor planten en het inventariseren ervan verdwijnt.
We weten het nu al te waarderen en zeggen alvast nu al een welgemeende dank voor al het gepresteerde werk!
Om met een flauwe woordspeling te eindigen: daar hoort een bloemetje bij…

Dag van de Biodiversiteit

Op 22 en 23 mei 2010 zal Natuurpunt 'De dag van de biodiversiteit' organiseren. Het is de bedoeling om te tellen over gans Vlaanderen tot er 2010 (of meer) soorten bereikt zijn. Meer info in de volgende Meander

366 tips voor biodiversiteit

Met meer dan 1,9 miljoen gekende soorten dieren, planten, zwammen en micro-organismen en nog een veelvoud aan onontdekte soorten, krioelt het op aarde van het leven. 2010 is uitgeroepen tot het Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Op www.biodiv2010.be blijf je op de hoogte van de talloze evenementen, tentoonstellingen en acties.
Help je graag zelf mee de biodiversiteit te versterken? Bestel dan gratis het boekje '366 tips voor de biodiversiteit' en ontdek een jaar lang elke dag tips om de biodiversiteit een handje toe te steken. De voorraad is beperkt: snel zijn is de boodschap!
Het boekje is een initiatief van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Bestellen via www.biodiv2010.be

Herfstnatuurbelevingsweekend in Noord-Brabant en Nederlands Limburg

Van zaterdag 30 oktober tot dinsdag 2 november 2010

Karel De Waele

Na ons geslaagd herfstweekend in Vijlen (Z-Limburg) drongen verschillende deelnemers aan om van dit weekend een soort traditie te maken rond 1 november.
Na wat speurwerk op het internet en raadplegen van de vakliteratuur viel ons oog op de streek met heide, vennen, stuifduinen en veengebieden in Nederlands N-Brabant en een stukje van Nederlands Limburg.
De zoektocht naar een geschikt hotel verliep niet zonder horten en stoten, maar uiteindelijk kwam hotel Willibrordhaeghe in Deurne (Peelstreek) (in de buurt van Helmond, voorbij Eindhoven) als meest geschikte uit de bus. Dit is een oude abdij met een park van niet minder dan 15 ha erbij, dat later omgevormd is tot conferentiehotel met tal van tweepersoonskamers met alle comfort en met zelfs een fitneszaal gratis voor de hotelgasten (maar ik denk dat onze deelnemers na een dagje wandelen dit niet nodig zullen hebben). Kijk maar eens op www.willibrordhaeghe.nl.

Kraanvogels *foto Gerard Mornie*

Oisterwijks ven *foto Jacques Vanheuverswyn*

Qua wandelmogelijkheden kunnen we op de heen- en terugreis afslaan naar de Oisterwijkse bossen en vennen, de Kampinaheide en/of de Loonse en Drunense duinen in de buurt van Tilburg. En tijdens de twee volle dagen dat we vanuit het hotel de omgeving kunnen verkennen zullen we zeker de veengebieden de Groote Peel, de Mariapeel en/of de Stabrechtse heide bezoeken. Bossen, vennen, heide, venen met knuppelpaden, paddenstoelen, vogels (met een beetje geluk zien we overtrekkende of rustende Kraanvogels), genoeg variatie dus en overal is er ruime keuze uit wandelroutes van ca 5 km zodat we tussen de voormiddag- en namiddagwandeling aan de auto kunnen picknicken.

Ik heb in het hotel een optie genomen voor volgend arrangement: driemaal overnachting in een luxe tweepersoonskamer, driemaal uitgebeid ontbijtbuffet, driemaal lunchpakket (3 belegde broodjes, 1 stuk fruit en 1 petfles), driemaal culinair driegangendiner. De dranken aan de hoteltafel zijn uiteraard niet inbegrepen.

Dit kost ons 252 EUR per persoon (minstens twee personen op één kamer) (hierin zijn dus ook de toeristenbelasting en onze eigen administratiekosten begrepen). Eventueel worden drie alleenstaande dames (of heren) in aparte bedden op één kamer gelegd (m.a.w. er zijn geen éénpersoonskamers). Één kind tot 12 jaar dat op de kamer van de ouders slaapt betaalt 129 EUR. Twee kinderen op één kamer betalen de volle pot (tenzij de ouders met een verwant of bevriend koppel kunnen afspreken dat één van beide kinderen op de andere kamer mag slapen...

Ik heb een optie (die afloopt eind februari) genomen voor minimaal 25 personen, maximaal 32 personen (maar aangezien het hotel veel meer kamers heeft kan ik, als ik het vroeg genoeg weet, nog vragen om dat maximum te overschrijden). Aarzel dus niet om nu al in te schrijven door het overschrijven van een voorschot van 126 EUR per persoon op rek. 891-2540092-60 van Natuurpunt Scheldevallei, B.P. Ceuterickstraat 18, 9890 Asper (het hotel vraagt 50 % te storten bij de reservering). Iedereen beslist voor zichzelf of hij bij zijn eigen verzekeraar een annulatieverzekering neemt of niet.
De ingeschrevenen krijgen later de nodige inlichtingen over afspraakuren en –plaatsen en eventueel kostendelend rijden (de afstand Deinze-hotel is 186 km).

Karel De Waele
Tel. 09/386.45.60
e-mail: karel.de.waele@skynet.be.

1 *Roodborst; foto: Tom Buysse*

2 *Wak in Mesureput; foto: Jacques Vanheuverswyn*

3 *Dal in Heurne; foto: Gerard Mornie*

4 *Mullem; foto: Geert De Soete*

5 *Reservaat De Blekerij; foto: Eddy Vervynck*

6 *Zeverenbeekvallei; foto: Ive Steyaert*

7 *Schapen in winters landschap; foto: Filip Keirse*

Bijzondere vogelwaarnemingen september - november 2009

Bart Heirweg

Het najaar is beslist één van de betere periodes om in het veld te vertoeven. In september komt de trek op volle toeren, met een piek in oktober en uitlopers tot laat in november.
Er werden in totaal ruim 8000 waarnemingen doorgegeven, hieronder volgt een overzicht van de mooiere en/of zeldzamere soorten.

September

We starten de maand met een **Ooievaar** die op 01/09 over Bevere vloog (Dieter Geenens). Op 02/09 vloog er een **Slechtvalk** over Roborst (Ward De Moor), de Slechtvalk van de koeltoren te Ruien was daar ook nog steeds present en werd daar later ook nog waargenomen (Norbert Desmet). Diezelfde dag trokken 3 **Regenwulpen** over de Leystraat te Wannegem-Lede (Geert Colembie). Nog een **Ooievaar** pleisterde op 03/09 te Dikkelvenne (Annick Verstraete).
Een eerstejaars **Bonte vliegenvanger** fourageerde op 04/09 te Mater (Luc Menschaert). Op 05/09 werd een **Havik** gezien te Sint-Goriks-Oudenhove (Danny Schietecatte). Er werd opnieuw een **Ooievaar** gezien op 10/09 te Sint-Blasius-Boekel (waarnemer onbekend) en boven de Callemoeie te Nazareth vloog een **Zwarte stern** (Nico Geiregat).
Een **Zwarte specht** werd op 12/09 waargenomen in de Hospicebossen te Nazareth (Jelle Devalez). Op 17/09 trok een **Visarend** over wijk Scheldekouter te Ronse (Dirk Verroken), een **Zwarte stern** vloog boven de Callemoeie te Nazareth (Nico Geiregat) en 4 **Ooievaars** zaten te Petegem -Leie (Nico Geiregat). Eén of meerdere van deze vogels zullen daar minstens tot eind november worden gezien (Viviane Lootens, Nico Geiregat).
De laatste tijd worden er ook steeds meer **Haviken** gezien in onze streek. Op 20/09 werd een wijfje gezien aan de Sassegembeek te Opbrakel (Geert De Knijf, Heidi De Molder) en op 22/09 werd er één gezien aan Bois Joly te Ronse (Dirk Verroken). Op 21/09 werd een **Zwarte specht** gehoord in het Kasteelpark te Nokere (Bert Dhont). Een **Cetti's zanger** zat op 22/09 en 23/09 op het Dal te Heurne (Davy De Groote) en werd daar later ook nog gehoord (Dimitri Van de Populiere). Een **Grote Zilverreiger** vloog op 24/09 over de Kaaimeersen te Meilegem (Ugo Sansen) en we sluiten de maand af met een overvliegende **Slechtvalk** te Zulzeke (Norbert Desmet).

Oktober

Op 01/10 zat een **Zwarte Specht** aan het voetbalterrein te Ouderaarde (Johan Glibert). Een **Grote zilverreiger** vloog op 02/10 over Baaigem (Marc Reygaert, Dirk De Sutter), op 14/10 zat er één in het Dal te Heurne (Dimitri Van de Populiere) en op 14/10 vlogen er twee over Oudenaarde (Luc Neujens). Héél bijzonder is de waarneming van een overvliegende **Jan-van-Gent** te Oudenaarde (Walter De Smet); hierbij stel ik me de vraag of deze waarneming effectief klopt of het hier eventueel over een invoerfoutje gaat?
Een **Kerkuil** zat 11/10 op een weidepaaltje langs de Leystraat te Wannegem-Lede (Geert Colembie) en op 13/10 zat er een **Ooievaar** te Munkzwalm (Ugo Sansen). Twee **Lepelaars** vlogen op 14/10 over Deinze (Viviane Lootens).

Lepelaar *foto: Ivan Steenkiste*

Op 17/10 trok een groep van 28 **Kolganzen** over de Blijpoel te Zevergem (Frank Ghijselen) en een groep van 110 exemplaren trok over de Leystraat te Wannegem-Lede (Geert Colembie).
Over Oudenaarde vloog op 18/10 een **IJsgors** en later ook één over Ooike (Geert Colembie), een **Havik** werd gezien aan het Levierenbos te Opbrakel (Geert De Knijf), een **Zwarte specht** zat in de Spitaelsbossen te Wortegem-Petegem (Norbert Desmet), een **Baardmannetje** pleisterde kortstondig in het Paddenbroek te Berchem (Thijs Litaer) en een **Houtsnip** werd gezien in de Langemeersen te Petegem-aan-de-Schelde (Jan Heirweg). Diezelfde dag werd er een onvolwassen mannetje **Buffelkopeend** ontdekt op de Donkvijver te Oudenaarde (Bart Heirweg, Dimitri Van de Populiere, Nico Geiregat e.v.a.) en werd daar laatst op 20/10

gezien (Nico Geiregat, Luc Beckaert). De herkomst van dergelijke Amerikaanse eenden is natuurlijk vrij dubieus en vermoedelijk is deze vogel ontsnapt uit een watervogelcollectie. Mocht dit een wilde vogel zijn, dan spreken we het hier wel over een extreem zeldzame dwaalgast...
Op 19/10 werd een **Kerkuil** gezien aan de Tweelingsputten te Eke (Laurens Van Merris) en ook één aan de Vogelzang te Eke (Norbert Desmet). Op 20/10 zat een **Groenpootruiter** aan de onteigeningsweilanden te Eke.
Op 21/10 vloog een **Rode wouw** over de Ratte te Eke (Laurens Van Merris). Drie **Kruisbekken** vlogen op 22/10 over de Pyreneeën te Ronse (Dirk Verroken) en een **Kleine barmsijs** en een **Slechtvalk** vlogen over de Leystraat te Wannegem-Lede (Geert Colembie).
Drie **Grote zilverreigers** trokken op 23/10 over de centrale te Ruien (Thijs Litaer med. Filip Dewolf) en op 25/10 zaten er twee in de Damstraat te Zingem (Dirk Verbeelen). Diezelfde dag zat een **Pontische meeuw** te Deinze (Nico Geiregat), werden twee **Haviken** gezien te Baaigem (Krista Wettinck, Koen Lepla) en pleisterde een **IJsgors** aan de Kapellekouter te Kruishoutem (Geert Colembie).
Een late **Zwarte wouw** werd op 26/10 gezien in de omgeving van de Klijpe te Ronse (R. Van Heuverswijn). Op 27/10 werd opnieuw een **Havik** gezien aan Bois Joly te Ronse (Dirk Verroken).
Grote zilverreigers werden opnieuw gezien aan de Weiput te Zingem op 28/10 (Niko Van Wassenhove) en op 30/10 aan de Tweelingsputten te Eke (Laurens Van Merris). Er werden verder ook 9 **Kruisbekken** gezien te Ronse (Dirk Verroken) en we sluiten de maand af met de waarneming van 6 **Kraanvogels** te Schorisse (Ronny De Clercq).

November

Twee **Grote zilverreigers** trokken op 01/11 over Wannegem-Lede (Geert Colembie). Op 02/11 vloog een **Houtsnip** aan de Hospicebossen te Nazareth en werd daar op latere data nog gezien met een maximum van 6 exemplaren (Frank Ghijselen). Ik merkte reeds op dat de **Haviken** het goed deden en dat blijkt opnieuw op 02/11 wanneer er opnieuw één gezien werd aan De Ham te Zevergem (Laurens Van Merris) en op 08/11 ook te Wontergem (Rik Desmet).
Op 08/11 trok een **Rode wouw** over Baaigem, daar pleisterden ook een **Havik** en een **Slechtvalk** (Luc Teugels). Een **Pontische meeuw** werd die dag opnieuw gezien te Deinze (Nico Geigerat) en wordt daar ook later nog meer gezien, soms vergezeld van een **Geelpootmeeuw** (Nico Geiregat). In de maand november werden ook op de Callemoeie te Nazareth verschillende Geelpootmeeuwen gezien met een maximum van drie op 28/11 (Nico Geiregat). De **Slechtvalk** van de Langemeersen te Petegem-aan-de-Schelde lijkt ook weer present te zijn en werd daar verschillende keren gezien (Nico Geigerat). Een **Grote zaagbek** tenslotte zat op 14/11 op de Skiput in de Pinte (Niko Van Wassenhove).

Sinds kort kan je nu ook waarnemingen doorgeven op **waarnemingen.be**. We bevinden ons momenteel in de overgangsfase waarbij zowel waarnemingen via het oude systeem als via waarnemingen.be ingevoerd worden. Het was voor mij dan even zoeken om bepaalde waarnemingen te ontdubbelen. Mochten er dus bepaalde foutjes in deze tekst zijn geslopen, dan moet je de oorzaak niet ver zoeken. In de toekomst zou dit echter niet meer mogen voorvallen aangezien het de bedoeling is om dan helemaal over te schakelen op waarnemingen.be. Deze overgang heeft zeker zijn voordelen: zoals je ziet zijn er op deze manier een hoop waarnemingen van nieuwe waarnemers binnengekomen.
Dank aan alle waarnemers.

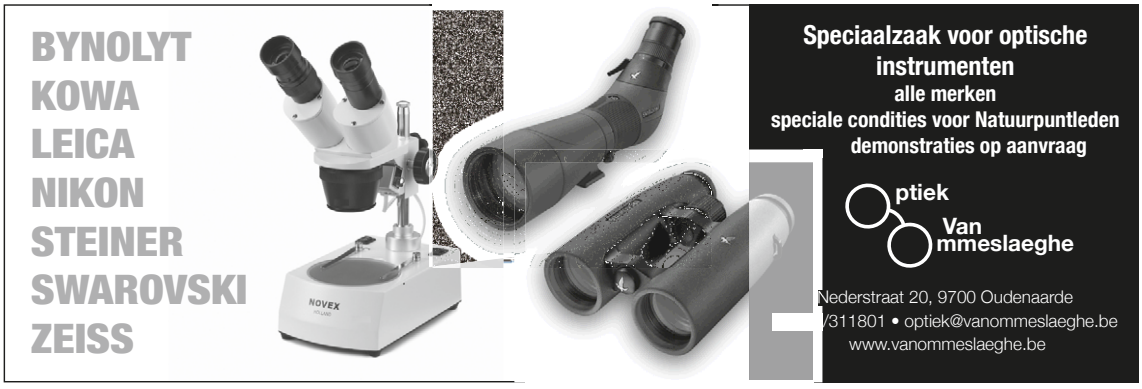

Nieuwe afdeling 'Deinze *plus*'

Koen Houthoofd

Met een gevoel van trots en blijheid kunnen we de geboorte van de nieuwe afdeling Deinze *plus* aankondigen. De afdeling omvat het volledige grondgebied van Deinze en dat van Olsene en Machelen, twee deelgemeenten van Zulte die geografisch en ecologisch gezien nauw aansluiten bij Deinze. De oprichting is rechtstreeks te danken aan het organiseren van de CVN-natuurgidsencursus die het voorbije jaar in Deinze plaatsvond, en die resulteerde in 13 nieuwe natuurgidsen, waarvan

De nieuwe natuurgidsen Deinze *foto: Ive Steyaert*

er 9 in Deinze wonen. De toffe groepssfeer, en de vaste wil om samen met de ervaren garde de natuur in Deinze, Olsene en Machelen vooruit te helpen resulteerden in de logische start van dit project. In de regio beheert Natuurpunt twee reservaten: de Vallei van de Zeverenbeek (50 ha) en de Leiemeersen van Bachte en Astene (15 ha). De uitbreiding van beide reservaten is uiteraard een van onze voornaamste doelstellingen. Daarnaast willen we ook het draagvlak voor meer natuur in de regio sterk verbreden, niet in het minst door het organiseren van een maandelijkse familiale wandeling. Het samenstellen van de activiteitenkalender was met de grote hoeveelheid beschikbare gidsen overigens geen moeilijke opdracht. We hopen dan ook om binnenkort zoveel mogelijk natuurvrienden te mogen ontmoeten. Meer informatie over de Deinze *plus* afdeling is te vinden op **www.deinzeplus.be**

Diplomauitreiking *foto: Ive Steyaert*

Een toespraak

Koen Bilcke

"… De cursus natuurgids vond ik wel interessant, vooral de theoretische lessen. Heel interessante theoretische lessen gekregen over de werking van de natuur. Ook vooral nieuwe bruikbare woorden bijgeleerd.

Bijvoorbeeld mag je niet zeggen: "opschietend onkruid" maar zeg: "pioniersplantjes". Zeg niet "ik heb heel de namiddag onkruid uitgetrokken" maar zeg "ik heb heel de namiddag inheemse pioniersplantjes laten staan". Dat maakt een groot verschil!

Nog een mooi woord is 'nulbeheer'. Nulbeheer van natuurgebieden bijvoorbeeld. Dit is "iets beheren door niets te doen". Raar woord. Als je er goed over nadenkt, is dit een contradictio in terminis. Ik zeg nu tegen mijn buur: "in mijn voortuin pas ik een nulbeheer toe". Het is trouwens een term die nu ook in andere sectoren al goed ingeburgerd raakt. Als ik zie hoe mijn bank mijn spaarboekske beheert…

Nulbeheer, in Nederland hebben ze daar ook een schoon woord voor gevonden: 'klapstoelbeheer'. Je ziet het al voor je. (nvdr: aan een klapstoeltje bij natuuractiviteiten had Karel De Waele ook al gedacht,

lees maar op blz. 6 en 7).

Eén van de mooiste woorden die ik gevonden heb dit jaar komt uit mijn veldgids: het woord 'apteer'. Kort, krachtig. Nochtans niet moeilijk, het woord 'apteer' betekent 'zonder vleugels'. Fantastisch woord, het klinkt geleerd en je kunt dat overal gebruiken. Kijk eens rond, alles hier is apteer: mijn microfoon is apteer, je buur is apteer. Je zit op een aptere stoel. Je had het nooit beseft toen je er op ging zitten maar het is wel degelijk een aptere stoel. Heel handig voor een gidswandeling: '"dit, dames en heren, is een Zomereik en een Zomereik is van nature apteer. De vogel die er in zit is een Koolmees en een Koolmees is zelden apteer". Een natuurgids weet nog altijd niet veel van de natuur maar hij kan met schone woorden zijn gebrek beter verdoezelen. Verbloemen! Hij heeft daar schone woorden voor..."

Fragment van mijn woordje tijdens de proclamatie van de natuurgidsen te Deinze.

Nieuwe afdelingsgrenzen

Guido Tack

De oprichting van afdeling Deinze is niet de enige wijziging binnen de grenzen van de Natuurpuntregio Vlaamse Ardennen *plus*. In onderling overleg hebben de afdelingen Scheldevallei en Boven-Schelde beslist dat de deelgemeente Eke tot het afdelingsgebied van Scheldevallei gaat behoren, en de deelgemeente Gavere tot dat van Boven-Schelde. Op die manier behoort de volledige gemeente Nazareth tot het afdelingsgebied van Scheldevallei, en de volledige gemeente Gavere, op Asper en Dikkelvenne na, tot het afdelingsgebied van Boven-Schelde. Deze ruil moet formeel gezien wel nog bekrachtigd worden door de algemene vergadering van Boven-Schelde.

De oprichting van de afdeling Deinze *plus* heeft voor gevolg dat de afdeling Schelde-Leie nu enkel nog de gemeenten Kruishoutem en Wortegem-Petegem omvat.
Voor wie er stilaan niet meer wijs uit geraakt drukken we hieronder een kaartje af met de nieuwe situatie.

De huidige afdelingsgebieden:

- Deinze plus: Deinze en de deelgemeenten Machelen en Olsene van Zulte.
- Oudenaarde: Oudenaarde.
- Ronse: Ronse.
- Schelde-Leie: Kruishoutem en Wortegem-Petegem Scheldevallei: Nazareth en de deelgemeenten Asper en Dikkelvenne van Gavere.
- Vlaamse Ardennen: Kluisbergen, Maarkedal, Horebeke en de deelgemeente Zegelsem van Brakel.
- Zingem: Zingem.
- Zwalm.vallei: Zottegen en Zwalm en de deelgemeenten Elst, Michelbeke, Nederbrakel en Opbrakel van Brakel.

De mediawatcher

Milieu

Storten
Na het afwimpelen van het storten van asbest in de zandgroeve te Louise-Marie is er nu een nieuwe aanvraag voor het storten van ondermeer 'niet-reinigbare, niet gevaarlijke afzettingen' zoals afgegraven assen afkomstig van funderingen van straatverharding. Dit zou moeten afgelopen zijn binnen maximum 10 jaar waarna er bos zou heraangeplant worden. Natuurpunt, Milieufront Omer Wattez en het Actiecomité Louise-Marie tegen Asbest maken bezwaar. Wordt ongetwijfeld nog maar eens vervolgd. (21-11-2009)

Milleke melleke mol
Nonkel Bob achterna wil landbouwminister Kris Peeters iets doen voor de zuivelsector. De volgende 5 jaar wordt geïnvesteerd in 300 melkautomaten op secundaire scholen. Minister Peeters met een melksnor, Karwitsel Karditsel Kardol… (30-10-2009)

Less meat, less heat
De Britse economist Lord Stern stelt dat de vleesproductie enorme hoeveelheden water verspilt en broeikasgassen produceert. De Boerenbond verwerpt, hoe kan het anders, deze stelling. (30-10-2009)

Warme november
Met de klimaatconferentie ondertussen aan de gang kon het tellen als statement: november was weer een extreem warme maand en haalde net niet het absolute record. Het bracht meteen de natuur van streek met Egels, vleermuizen en nachtvlinders nog actief en paddenstoelen zoals Eekhoorntjesbrood een maand te laat. (30-11-2009) Ondertussen betaal ik braafjes meer voor mijn stormverzekering.

De Beuk er niet meer in
De Beuken van het Zoniënbos, lijden onder de opwarming. Tegen 2100 zouden ze kunnen uitsterven. (16-11-2009)

Op de rem
In navolging van Nederland wil minister Crevits werk maken van een kilometerheffing voor personenwagens. Het Vlaamse regeerakkoord voorziet al een vrachtwagenheffing tegen 2013. In dezelfde krant stond ironisch genoeg een advertentie voor een Opel wagen met als titel: "geniet nu pas echt van de natuur". (16-11-2009)

Doe gerust verder en betaal ietsjes meer…
De dieselprijs gaat in België omhoog, zogezegd ook voor het milieu maar eigenlijk alleen om de kas te spijzen. Eerst was er sprake van een stijging met 20 eurocent, dat zou pas ontmoedigend gewerkt hebben. Het werd al snel gematigd naar 4 eurocent. De boodschap is duidelijk: de regering wil dat iedereen met zijn dieselwagen blijft rijden en gewoon iets meer belasting betaalt. Dat van dat milieu was maar om te lachen. (2-10-2009)

Een paar kruimels (maar wel teruggeven)
Er vloeide heel wat inkt rond het al niet bestaan van een akkoord van de regering met Suez i.v.m. de compensatie voor het langer open blijven van de kerncentrales. Dat akkoord blijkt uiteindelijk even duidelijk als de oplossing voor kernafval: geen nood, we vinden er ooit wel iets op…(23-10-2009). Experts schatten dat het toch open houden van de kerncentrales Electrabel elk jaar tot 1,2 miljard euro extra winst zal opleveren! Een extra bijdrage opgelegd door de overheid kan Electrabel overigens gewoon weer doorrekenen naar de klant of, nog cynischer, recupereren via de belastingen. Hoe klonk het weer? Rustige vastheid…? (15-10-2009)
Begin december verscheen een klein berichtje dat Frankrijk deze winter energie uit België zal invoeren…

Bos
Minister Schauvliege onthulde op 15-11-2009 'De Bosuil', een nieuwe speelzone in het Kluisbos. In de Vlaamse bossen zijn er ondertussen 450 dergelijke speelzones. (16-11-2009)
De 10 jarige Hanne Hellin vierde op 28-09-2009 haar verjaardag en nodigde zoals gebruikelijk een pak vriendjes uit. Deze mochten als verrassing een paar uurtjes zwerfvuil opruimen in Lozerbos. De

pannenkoeken kwamen wat later. (29-09-2009)

Jagerslatijn

Onder iemands (Hout)duiven schieten
In Herzele heeft de rood-groene oppositiepartij LEEF! voor een stunt gezorgd door het jachtrecht voor een aantal gronden van het OCMW in de wacht te slepen. De jagers zijn 'not amused' en spreken van een 'idiote stunt' en hebben het er nog maar eens over dat de Groene jongens Vossen en Boommarters zouden uitzetten "met als gevolg dat er binnen dit en drie jaar geen wild en vogels meer zullen zijn". Als idioot argument kan dat tellen… (23-11-2009)

Buiten de regio, in Wetteren, werd een Vos uit een strop bevrijd, wie zou die kunnen geplaatst hebben…? (17-11-2009)

En in het natuurreservaat Burreken werd een aantal dieren slachtoffer van Temic, een uiterst gevaarlijk gif dat vaak wordt gebruikt om Vossen en roofvogels te verdelgen, wie zou dat… (15-09-2009)

Lekker wild
Een jager uit Vlaams-Brabant legde ei zo na het 'loodje' na darmproblemen veroorzaakt door stalen hagelbolletjes die geroest waren. De verroeste bolletjes verstopten de ingang van de blindedarm en moesten operatief verwijderd worden. Lood mag al een tijdje niet meer gebruikt worden als hagelkorrel omdat het te vervuilend is. De jager in kwestie hoopt dat zijn operatie de overheid er toe aanzet om terug lood toe te laten want "ik wil niet weten wat het de sociale zekerheid kost als alle wildeters overkomt wat mij overkomen is". '(18-11-2009) Ook benieuwd naar wat de jaarlijkse jachtongevallen de sociale zekerheid kosten?

Beestig nieuws

De Aalscholver heeft het weer gedaan
De Vlaamse hengelaars vragen nogmaals maatregelen tegen de Aalscholver die alles leeg zou vreten. Jaloers op de concurrentie? (22-09-2009)

The black panther strikes back
Na meerdere weken van knagende onzekerheid is het nu een feit (of toch bijna): in de Ardennen zwerft inderdaad een Zwarte panter rond. Allen naar Malmedy. (5-11-2009)

Bezint eer…
Een basketbalspeler van San Antonio scoorde geen driepunter maar haalde wel met de blote hand een vleermuis uit de lucht. Na zijn prestatie liet hij zich wel inenten tegen hondsdolheid. Vleermuizen kunnen deze ziekte soms overdragen. (5-11-2009)

Coyote
In een natuurpark in Canada werd een toerist aangevallen door twee coyotes. Ze overleefde de aanval niet. Een dergelijke aanval is hoogst ongebruikelijk. In veel grote natuurparken wordt afgeraden er alleen op uit te trekken. (30-10-2009)

Een paar kruimels (bis)
In Genève werd de grootste deeltjesversneller ter wereld (kostprijs 3,76 miljard euro) op 3-11 vleugellam gemaakt door een paar broodkruimels, door een vogel gemorst op een elektrische installatie. In het artikel wordt gewag gemaakt van een uil. Eten uilen brood? (10-11-2009)

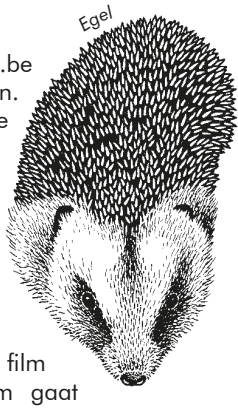
Egel

Verkeersslachtoffers
Uit de website dierenonderdewielen.be blijkt dat we vooral Egels doodrijden. Ook Steenmarter en Das staan in de top tien.
Dat reporters van het Nieuwsblad wel heel ver rijden om een Das te zien blijkt uit hun keuze van de foto bij het artikel: een Zilverdas, die komt voor in… Noord-Amerika. (24-10-2009)

Filmster
In Nederland ging dit najaar de film 'De Storm' in première. Deze film gaat uiteraard over de watersnoodramp van 1953. De film werd grotendeels in België gefilmd omdat op de oorspronkelijk gekozen locatie in Zeeland Noorse woelmuizen voorkomen en deze zijn beschermd. Daar lachen ze in Nederland niet mee. (1-10-2009)

Trofee voor verdienste
Eindejaar is traditioneel het moment voor allerlei uitreikingen van trofeeën. In een klassering op basis van duurzaamheid, impact op de planeet, evolutionair succes en van de geografische spreiding prijkt de aardworm op de eerste plaats. De mens als pover zesde moet nederig het hoofd buigen. (5-10-2009)

Ze zijn zo lief mijnheer
Een eigenaar van een Deense dog blijkt even milieuonvriendelijk te zijn als de chauffeur van een dikke 4 x 4. Een gemiddelde hond heeft zowaar een ecologische voet-, excuseer pootafdruk van 0,84 ha, een Duitse herder al een afdruk van 1,1 ha. (27-10-2009)
Er zijn veel mensen in de wereld die het met veel minder moeten stellen. (zie http://assets.panda.org/downloads/living_planet_report.pdf)
Vervolg Mediawatcher op blz. 17.

Opmars Steenmarter?

Robin Vanheuverswyn

Menig natuurliefhebber 'spot' wellicht verkeersslachtoffers. Telkens benieuwd en verontwaardigd welke vogel of zoogdier er nu weer in de berm of midden op de weg ligt?

Waar ik eerst dacht dat het 'maar een Bunzing' was bleek bij een nadere stop een heuse Steenmarter te zijn die vlakbij onze deur te Berchem (Kluisbergen) aan zijn einde was gekomen.

Meester Robin toont de verongelukte Steenmarter

Met een dubbel gevoel: jammer dat dit zeldzame prachtdier doodgereden werd, anderzijds... ze zijn blijkbaar terug van weggeweest.

De opmars van de Steenmarter is dus blijkbaar gestadig bezig in de Vlaamse Ardennen. Verscheidene waarnemingen en vondsten bevestigen dit. De dag voordien was er eentje doodgereden op de N60 te Nukerke.

De dode Steenmarter werd getoond aan alle klassen van de Vrije Basisschool te Ruien. De interesse was bijzonder groot, ook de kleuters en de juffen trokken grote ogen. Onverwachtse natuureducatie bij de basis. Zelfs de kranten brachten direct verslag uit over dit gegeven. Het dier belandde tenslotte in de diepvries bij Rik Desmet voor later onderzoek in het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) te Geraardsbergen.

Meer foto's te zien op www.vbsruien.be bij het 3de lj.

De Steenmarter

Rik Desmet

Een volwassen Steenmarter heeft zowat het formaat van een slanke huiskat, met een dikke (pluim)staart. Het lichaam is beige-bruin, poten en staart zijn donkerbruin. Het dier heeft een opvallend witte keelvlek die gevorkt doorloopt naar beide voorpoten. Dit is vaak een onderscheid met de veel zeldzamere Boommarter waar de keelvlek geel is. Voor het onderscheid tussen Boom- en Steenmarter: zie www.inbo.be/docupload/3168.doc. Steenmarters zijn alleseters, gaande van allerlei afval (composthopen!), ratten, muizen tot vruchten, zaden...

De Vos deed het hem voor maar nu is ook de Steenmarter aan een opmars bezig in Vlaanderen. Net zoals de Vos hoorde ook de Steenmarter hier vroeger thuis maar verdween door vervolging. Sommigen hebben allicht nog het verhaal Floere het Fluwijn van Ernest Claeys gelezen, bewijs dat de Steenmarter toen in de buurt van Zichem een bekende soort was.

Sinds de jaren '90 herkoloniseert de soort Vlaanderen. Dit gebeurt vooral vanuit het oosten en het zuiden maar ook in West- en Oost-Vlaanderen is de Steenmarter weer present. Het waarom daarvan is niet geheel duidelijk. Het is een trend die overigens ook elders in Europa wordt vastgesteld.

Omdat Steenmarters hun intrek in huizen nemen geeft de terugkeer hier en daar aanleiding tot klachten. Deze variëren van geluidshinder, geurhinder door prooiresten of latrines, beschadigingen aan isolatie

tot het doden van kleinvee en het stelen van eieren. Een collega die in Sint-Martens-Latem woont heeft al een paar jaar last van deze vaak luidruchtige gasten. Hier en daar werd er zelfs al vastgesteld dat Steenmarters Kerkuilen wegvangen in een nestbak... Berucht zijn de 'automarters' die het gemunt hebben op autoleidingen. In Duitsland bestaat daar bij bepaalde merken speciale beschermingsapparatuur voor.

Steenmarters dulden in hun territorium, meestal zo'n 400 ha groot, geen sexegenoten. Het territorium van een mannetje overlapt wel dat van één of meerdere wijfjes. Aangezien Steenmarters in hun territorium meerdere schuilplaatsen hebben kan men ze soms al kwijt spelen door daar waar ze zich ophouden zelf lawaai te maken, een radio laten spelen, een en ander te verplaatsen, ze zijn immers als de dood voor veranderingen in hun leefgebied… Meestal verlaten de marters dan de plaats. Men kan dan proberen uitzoeken waar ze binnen komen en die openingen afsluiten. Dat is geen sinecure want Steenmarters zijn uitstekende klimmers en hebben al genoeg aan een opening van 10 cm.

(bron: 'problematiek Steenmarters' in een notendop, Koen Van Den Berge, INBO.
http://www.inbo.be/docupload/2316.pdf

De Mediawatcher (vervolg)

Nergens beter dan thuis...

Vogels hebben het niet alleen in eigen land moeilijk. Acht van de tien meest bedreigde vogelsoorten in ons land overwinteren in Afrika. De risico's om daar te geraken zijn groot. Onderweg kunnen ze afgeschoten worden, de Sahara waar ze over moeten, wordt steeds groter en in tropisch Afrika worden moerassen drooggelegd en bossen gekapt. (16-10-2009)

Muskusrat delft... het onderspit

De Muskusrat, ooit geïmporteerd voor de pels, wordt in Vlaanderen al lang bestreden. Rattenvangers zetten in opdracht van de VMM, Vlaamse Milieu Maatschappij, klemmen uit. Het lijkt er op dat zij de strijd aan het winnen zijn. In 2001 werden in Vlaanderen nog 42000 dieren gevangen, nu nog 3000. De exoot Muskusrat wordt bestreden omdat ze schade toebrengt aan dijken en landbouwgewassen. (3-12-2009)

Bijna 100 klachten over jacht op zondag

Het Vlaamse meldpunt voor klachten over de zondagjacht heeft in een jaar tijd 97 meldingen gekregen. De klachten gingen vooral over jagers die te dicht in de buurt van huizen schieten en over de verstoring van de zondagsrust. Dat blijkt uit een antwoord van Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V) op een vraag van Open Vld-parlementslid Herman Schueremans. Volgens Schauvliege zijn het aantal klachten "relatief beperkt" in verhouding tot het aantal zondagjachten die in dezelfde periode werden gehouden. (8-12-2009)

Spoorwegberm

Sinds begin december is Natuurpunt Waregem-Zulte ook van het stuk spoorwegberm op Waregems grondgebied officieel beheerder. Sinds 1987 draagt de afdeling zorg voor dit stukje natuur. Conservator Peter Depodt werkt nu aan de erkenning als natuurreservaat van dit gebied. (14-12-2009)

Steenuilen

Norbert Desmet

In het voorjaar van 2009 hebben we op een aantal plaatsen de Steenuil 'geambeteerd' of 'geïnventariseerd', zoals je wil... En dit ongeveer 10 jaar na de grote inventarisatie waar we toen 100 km² in ons afdelingsgebied op Steenuilen controleerden.

Van verschillende kanten bereikten ons alarmerende berichten over de 'knotwilgenuil' en na de iets hardere winter van 2008-2009 vreesden we het ergste. Maar naast de ongelofelijke sfeer van de voorjaarsnachten, gaf het tevens een geruststellend gevoel over het voorkomen van de soort. We kozen er wel een beetje de beste biotopen uit, dus is voorzichtigheid in de pronostieken aangewezen. We gebruikten de inventarisatiemethode van toen en vergeleken waar mogelijk ook de kaarten met de resultaten. We deden dit in 6 blokken van 4 km² gelegen in Nokere (L. Kinds; Bert Dhondt), Kluisbergen (T. Lietaer, P. Van De Kerkhove en N. Desmet), Elsegem en Oudenaarde, Scheldemeersen (T. Helsloot, T. Valcke) en ook Nukerke-Etikhove (D. Geenens). Wellicht wordt alles nog eens uitgewerkt voor Limoniet maar we kunnen alvast zeggen dat de Steenuil redelijk tot verwonderlijk standhoudt in de beste biotopen (b.v. in de Oudenaardse Scheldemeersen te Petegem 6 roepposten/km², en eenmaal 5 en tweemaal 4 in Elsegem en nog 4 rond de Waaienberg te Kluisbergen). Elders krijgt de Steenuil duidelijk zware klappen of is dat tijdelijk door de iets hardere winter van 2008-2009? Als bewoner van landelijk gebied is dat gezien de evolutie in de landbouw naar steeds meer grootschaligheid en een afname van de biodiversiteit in andere biotopen geen verrassing natuurlijk.

In afwachting dat wij het binnen twee of drie jaar ook iets grootschaliger aanpakken (de studie van de Steenuil wel te verstaan) kan ik, en met mij de andere moedigen, alleen maar aanbevelen om de eerste lentenachten in maart eens bij valavond op stap te gaan. Gewoon als beleving! De zachte beverige 'hoek'roep is uniek, zeker als de Steenuil daarmee zijn buren wakker maakt en die in het landschap als vanzelf hun territorium laat afbakenen. Soms worden ze daarbij erg nerveus en laten ze ook tal van andere kreten horen. En soms komen ze wel eens van heel dichtbij naar die inventariseerder met zijn bandrecordertje kijken... Het hoeft niet eens machinaal, wie een beetje de roep kan nafluiten heeft ook al succes. De ervaring leert ons wel dat sommige Steenuilen echt moeilijk aan de praat te krijgen zijn... Waarbij tevens een warme oproep om je waarnemingen door te geven en ze ook op een kaart in te tekenen, bij voorkeur op de manier als tien jaar geleden (handleiding nog beschikbaar). Maar geef dan eerst een seintje aub.

Nestkast voor Steenuil, een actie van het RLVA

Aansluitend hierbij willen we het boek vermelden van Dries Van Nieuwenhuyse e.a.'The Little Owl', meer dan 500 blz. in het Engels, uitgegeven bij Cambridge University Press, waarin u ongeveer alles over de soort kan vernemen. Het is steeds raar foto's van zijn knotwilgenbiotoop van St Lievens Esse te zien naast het stenig bergbiotoop uit o.a. de Kaukasus en het Tibetaans plateau...

Volledigheidshalve willen we ook de actie van het RLVA (Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen) vermelden die nu op kruissnelheid is met nestkasten, een echt Steenuilenbier 'Steenuilke' (zie hiernaast het biervilt je met een tekening van Viviane Lootens) en een tentoonstelling. De Steenuil is blijkbaar een trendy beestje... en tevens mascotte van de biodiversiteit bij ons!

Hopelijk blijft het nog een tijdje goed gaan met hem, veeleisend is hij duidelijk niet: hij is best tevreden met enkele kleine weitjes met veel koeienvlaaien en een paar knotwilgen, maar daar denkt de huidige landbouwer helaas vaak anders over...

SL: Natuurpunt afdeling Schelde-Leie
SV: Natuurpunt afdeling Scheldevallei
VA: Natuurpunt afdeling Vlaamse Ardennen
RO: Natuurpunt afdeling Ronse
OUD: Natuurpunt afdeling Oudenaarde.
ZV: Natuurpunt afdeling Zwalm.vallei
GZ: Natuurpunt afdeling Groot Zingem
DE-*plus*: Natuurpunt afdeling Deinze-*plus*.
KRB: Kern 'Rondom Burreken'
KBE: Kern Werkgroep bos t'Ename
VWG: Vogelwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*
PWG: Plantenwerkgroep Natuurpunt Vlaamse Ardennen-*plus*
NWB: Nationale Werkgroep Botanie
IWG: Invertebratenwerkgroep 'Lampyris'
NWG: NatuurstudieWerkGroepen Vlaamse Ardennen-*plus*.
ZWG: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt VA-*plus*
BWG: Bramenwerkgroep Natuurpunt VA-*plus*
MOW: Milieufront Omer Wattez
JNM: Jeugdbond voor Natuur en Milieu.
TW: Trage Wegen vzw
VA-*plus*: Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*.
WMB: Werkgroep Munkbosbeekvallei
VUB: Vrienden van het Uilenbroek
RLVA: Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen

Donderdag 7 januari 2010

■ **IWG: Nieuwjaarsetentje.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37. Traditiegetrouw starten we het nieuwe jaar met een etentje. Tijd om wat bij te praten, plannen te maken, herinneringen op te halen, kennis te maken met de werkgroep: laat je verleiden en kom ook! Inschrijven noodzakelijk.

Woensdag 13 januari 2010

■ **VWG: Bijeenkomst van de Vogelwerkgroep in het Stedelijk Centrum te Heurne**, o.l.v. Paul Vandenbulcke, tel 0475/34.65.86. Aanvang om 20u. Einde rond 22u30. Op deze bijeenkomst van de vogelkijkers uit de regio (of daarbuiten) zul je ongetwijfeld nieuwe zaken bijleren. Sedert het pure vergaderen op een ander moment plaatsvindt, staat alles in het teken van vogels en vogelkijken. Er worden enkele voorstellingen gebracht, die kunnen gaan over diverse thema's: determinatie, reisverslagen, projectresultaten,… Dit zowel voor de beginnende vogelkijker als de meer gevorderde. De exacte inhoud kan minstens een week op voorhand gevonden worden bij 'activiteiten' op onze VWG-website: http://www.vwg-vlaamseardennenplus.be/

Vrijdag 15 januari 2010

■ **Gezamelijke nieuwjaarsreceptie van Natuurpunt VA-*plus* en Milieufront Omer Wattez.** We zetten het nieuwe jaar in met een hapje en een drankje. Afspraak om 19u30 in de parochiezaal te Leupegem-Oudenaarde (Sompelplein). Graag vooraf een seintje aan MOW vzw, Kattestraat 23 te Oudenaarde, tel. 055/30.96.66 of info@milieufrontomerwattez.be.

Zaterdag 16 januari 2010

■ **ZV: Beheerswerken nabij de Boembekemolen (Middenloop Zwalm).** Info: Jo Janssens, tel. 09/361.35.55. Afspraak om 9u aan de Boembekemolen, Boembekestraat te Brakel (Michelbeke). Scheren van hagen en andere winterwerkzaamheden. Einde omstreeks 13u. Meebrengen: werkhandschoenen en stevige schoenen.

■ **RO: Algemene vergadering Natuurpunt afdeling Ronse**. Geïnteresseerden worden vriendelijk uitgenodigd om deel te nemen. Samenkomst om 20 uur in het Vrijzinnig centrum, Zuidstraat 13 te Ronse. Er wordt een hapje en een drankje voorzien.

Zondag 17 januari 2010

■ **SV+VWG: Vogeltocht voor beginnende vogelkijkers te Zingem.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen, vogelgids.

■ **ZV: Nieuwjaarsreceptiewandeling.** Gids: Vincent Decroock, tel.0498/10.95.39. Samenkomst om 10u aan 'Jeugdheem De Populier' Letterkouter 8, 9620 Velzeke-Ruddershove (Zottegem). Ledenwandeling in het natuurgebied Jan De Lichte. Vanaf 11u30 nieuwjaarsreceptie. Einde omstreeks 13u30. Meebrengen: Stapschoenen.

■ **KBE: Nieuwjaarswandeling.** Gids: Guido Tack, 0474/90.02.30. Het startschot weerklinkt om 9u aan het Provinciaal Museum Ename op het Beaucarneplein. Traditionele nieuwjaarswandeling in Bos t'Ename met aansluitend receptie om 11u30 in de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. Meebrengen: laarzen of waterdicht schoeisel en flinke appetijt.

Maandag 18 januari 2010

■ **SV: Info-avond 'Kyoto begint hier!'** Je huis verwarmen, de tv aanzetten, het licht aansteken, met de wagen vlug de kinderen naar school brengen… verbruikt energie. We verslinden er meer van dan nodig. Zonde, want dat voel je niet alleen in je portemonnee. Het leidt ook tot meer broeikasgassen in de lucht en de verandering van het klimaat. Op een interactieve manier kom je te weten hoe je het energieverbruik in je huishouden kunt verminderen. Dat heeft wel degelijk impact op onze totale CO_2-uitstoot als je weet dat de huishoudens in Vlaanderen verantwoordelijk zijn voor 15 procent van de CO_2-uitstoot. We gaan na wat de impact is van verwarming en warm water, elektriciteit, mobiliteit en voeding. Je komt te weten wat je kunt doen om te besparen op je energiefactuur, zonder dat je daarom aan comfort hoeft in te boeten. Je krijgt heel wat gebruiksklare tips. Start om 19u30 in het Parochiaal Centrum, Hulstraat 27, Asper. Organisatie i.s.m. KWB en KAV Asper.

Zondag 24 januari 2010

■ **DE-*plus*: Natuurwandeling met aansluitend Algemene ledenvergadering Natuurpunt afdeling Deinze *plus*.** Gids: Rik Desmet (09/386.46.63) en anderen. Samenkomst om 14u30 aan de kerk van Wontergem. Einde omstreeks 16u30. Geïnteresseerden worden nadien vriendelijk uitgenodigd op de startvergadering van de nieuwe afdeling Deinze *plus*, die Deinze, Olsene en Machelen omvat, in Zaal Ter Donck in Wontergem (Terdonckstraat). Tijdens de voorstelling van de nieuwe afdeling is er uitgebreid de mogelijkheid om kennis te maken met de vele vrijwilligers. Lid worden is die avond ook mogelijk. Er wordt een hapje en een drankje voorzien.

Zaterdag 30 januari 2010

■ **SV: Powerpointvoorstelling over Sri Lanka** Geert en Ann De Sutter. Aanvang om 20u stipt in Zaal 'Amigo' (vroeger Stedelijk Centrum) bij de kerk te Heurne. Betoverende landschappen, een weelderige plantengroei en fascinerende dieren zorgen voor een onvergetelijk avontuur in volle regenseizoen. Geert en Ann De Sutter trokken 14 dagen rond in de prachtige natuurparken. Een paradijs voor echte natuurliefhebbers. Zie ook de aankondiging op de achterkaft in dit nummer. Einde omstreeks 22u30. Inkom 2,50 EUR (max. 5 EUR per gezin).

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen geblazen om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

Zondag 31 januari 2010

SV+ VWG: Vogeltocht naar Zeeland (NL). Gids: Nico Geiregat, tel. 0473/93.32.33. Vertrek om 6u30 aan de kerk te Eke. Kostendelend rijden. Einde vanaf 18u. Meebrengen: warme winddichte kledij, waterdicht schoeisel, verrekijker, vogelgidsen en picknick die we ergens langs de baan (we trachten een café te vinden) of in een kijkhut nuttigen.

Donderdag 4 februari 2010

■ **IWG: Determineren.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37. Samenkomst om 19u30 in de Oranjerie, Stokstraat 54, Schorisse. Ingang via de tuin. Begeleider: Ronny De Clercq, tel. 055/45.63.42. We determineren en bespreken meegebrachte vondsten en foto's van ongewervelden. Na de pauze determineren we materiaal van een lopende Lampyrisinventarisatie. Ook voor beginners die willen leren beestjes op naam te brengen met hulp van kenners. Einde omstreeks 22u30.

Vrijdag 5 februari 2010

■ **ZV: Algemene Vergadering.** Info: Jan François, tel. 09/361.03.00. Samenkomst om 20u aan het Café 't Verval Gentsesteenweg 137 Zottegem-Grotenberge. Algemene Vergadering van Zwalmvallei met evaluatie van het voorbije jaar, verkiezing nieuw bestuur en diapresentatie met de mooiste foto's van het voorbije jaar. Einde omstreeks 23u.

Zaterdag 6 februari 2010

■ **VWG+VA: Bosuilenwandeling op de Kluisberg te Ruien.** Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Willy Aelvoet, tel. 055/31.67.30. Samenkomst om 16u00 (!) op de parking van de zwemkom 'Kluisbos'. Na een inleiding over leef- en voedingswijze van de Bosuil worden de rustende Bosuilen opgezocht en bewonderd met verrekijker of telescoop. Bij valavond horen we de typische Bosuilenroep. Einde rond 19u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker, vogelgidsen, evt. zaklamp.

Zondag 7 februari 2010

■ **OUD+VWG: Overwinterende vogels op de Donkvijver en in de Langemeersen.** Gidsen: Nico Geiregat, tel. 0473/93.32.33 en Alexander Van Braeckel, tel. 0473/85.45.62. Samenkomst om 14u op de zuidelijke parking van de Donkstraat te Oudenaarde (straatje naar surfclub en outsider). We bekijken de overwinterende watervogels van de Donkvijver en gaan daarna de Langemeersen in voor een flinke vogelwandeling. Einde: na zonsondergang. Meebrengen: warme kledij, laarzen, verrekijker, telescoop,...

Zaterdag 13 februari 2010

■ **ZV: Beheerswerken nabij de Boembekemolen (Middenloop Zwalm).** Info: Joris Otte, tel. 09/360.44.82. Samenkomst om 9u aan de Boembekemolen, Boembekestraat te Brakel (Michelbeke). Scheren van hagen en andere winterwerkzaamheden. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: Werkhandschoenen en stevige schoenen.

Zondag 14 februari 2010

■ **SV+VWG: Vogeltocht voor beginnende vogelkijkers te Zingem.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen, vogelgids.

■ **ZV: Volksverhalen rond bomen en struiken, artisanale houttechnieken.** Gids: Vincent Decroock, tel. 0498/10.95.39. Samenkomst om 13u30 aan de Boembekemolen, Boembekestraat te Brakel (Michelbeke). Bomenwandeling met volksverhalen tot 15u. Vervolgens demonstratie oude houttechnieken door Jeroen Grillaert. Tasje koffie met geuteling bij boer Daniël. Einde omstreeks 16u30. Meebrengen: Goede stapschoenen. Activiteit geschikt voor rolstoelgebruikers.

Zondag 21 februari 2010

■ **De-*plus*: Familiale winterwandeling in de Ooidonkse meersen.** Gidsen: André Wandels, tel. 09/383.66.25 en Koen Houthoofd, tel. 09/328.11.08. Samenkomst om 9u aan de ingang van het kasteel van Ooidonk.Tijdens deze wandeling concentreren we ons op de aanwezige vogels in de meersen van Ooidonk. Einde omstreeks 12u. Meebrengen: goed, waterdicht schoeisel, verrekijker.

Vrijdag 26 februari 2010

■ **MOW: Filmavond - Voorstelling van de film 'Home'.** In prachtige beelden ontdekken we de schoonheid van onze thuisplaneet, maar dan is er de mens... Inkom: 4 EUR - leden van MOW gratis op vertoon van MOW-lidkaart. Start om 20u in de Parochiezaal te Etikhove, Nederholbeekstraat. Organisatie: MOW-Maarkedal.

■ **CVN+ DE-*plus*: Start van de cursus natuurfotografie te Deinze.** Na het grote succes in Zottegem komt lesgever Philip Vergeylen een basiscursus natuurfotografie geven in Deinze. In deze vijfdelige cursus leer je basistechnieken zoals verlichting, belichting, compositie, bespreking materiaal (camera, objectieven, statief, flitser...), analoog vs. digitaal, basis digitale camera en beeldverwerking (workflow, dit is geen les Photoshop), macrofotografie, landschapsfotografie, dieren fotograferen, o.a. vogelfotografie en publiceren (tijdschrift, expo, website...). Samenkomst van de theorielessen op vrijdag 26 februari, 5 maart, 19 maart en 23 april van 19u30 tot 22u in de kelder van de stedelijke bibliotheek, Markt 21 te Deinze. De praktijkles gaat door tijdens de Vlaamse Ardennendag op zondag 11 april van 9u tot 12u in in de bossen van de Zwalmvallei, vertrek aan Kasteel Lilare, Kasteeldreef 2, 9660 Brakel. Inschrijven (75 euro, cursusboek inbegrepen) kan via onderstaande link: http://www.c-v-n.be/. Info: pieter.blonde@c-v-n.be en de.sutter.geert@telenet.be.

Zaterdag 27 februari 2010

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen geblazen om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

■ **DE-*plus*, MOW Leievallei en JNM Leievallei: Beheerswerkdag in de vallei van de Zeverenbeek:** verzamelen om 9u30 aan de kerk van Wontergem of ter plaatse aan de spoorwegovergang Goedstraat Wontergem om 9u45. Aansluiten na de middag kan, afspraak 13u30 aan de kerk of 13u45 aan de spoorwegovergang. Zoals gewoonlijk zorgt de JNM die dag voor de ondertussen beroemde en zeer gewaardeerde catering! Als extra kan je misschien die dag ook al van het nieuwe Belval bier proeven! We ruimen het hout van de knotwilgen. Deelnemers hebben recht op een deel van het hout! Einde rond 17u. Meebrengen: laarzen, werkhandschoenen, bijltjes, takkenschaar, kledij die (zeer) vuil mag worden… Info: Rik Desmet, tel. 09/386.46.63.

■ **KRB: Ontdek de bosuil in Het Burreken.** Info: Filip Hebbrecht, tel 055/49.55.63. Samenkomst om 16u30 aan Perreveld N°14 te Zegelsem. Onder leiding van uilenkenner Willy Aelvoet gaan we op zoek naar de Bosuil, Steenuil en eventueel Ransuil in en om Het Burreken. Einde omstreeks 19u30. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, verrekijker.

Zondag 28 februari 2010

■ **VA-*plus*: Beheerswandeling in het Burreken.** Info: Filip Hebbrecht, tel 055/49.55.63. Samenkomst om 9u30 aan Perreveld 14 te Zegelsem. Voor alle geïnteresseerden die wat meer achtergrond willen verwerven in het beheer van de natuur richten we een thematische wandeling in rond het beheer van onze reservaten. Doelpubliek zijn uiteraard de vele aktieve vrijwilligers van onze werkgroepen, maar zeker ook geïnteresseerde Natuurpuntleden die wat meer over natuurbeheer wensen te weten te komen. Einde omstreeks 12u.

■ **SL: Familiale winterwandeling in de buurt van Levierenbos te Everbeek/Brakel.** Gids: Paul Geeroms: tel. 092/82.24.08. Samenkomst om 14u aan de kerk van Everbeek-Boven. Winterse natuurwandeling met aandacht voor het landschap, bomen en struiken. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen of waterdicht schoeisel, verrekijker.

Woensdag 3 maart 2010

■ **ZV+ VWG: Steenuiltocht.** Gids: Bart Magherman, tel. 0475/87.59.13. Samenkomst om 19u aan de kerk van Velzeke. Einde vermoedelijk rond 21u. In de schemering gaan we op zoek naar de kleinste uil uit onze streek. Achteraf 'steenuil'-biertje van brouwerij De Rijck Herzele. Meebrengen: stevig schoeisel, verrekijker.

Donderdag 4 maart 2010

■ **IWG: Determineren.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37. Samenkomst om 19u30 in de Oranjerie, Stokstraat 54, Schorisse. Ingang via de tuin. Begeleider: Ronny De Clercq, tel. 055/45.63.42. We determineren en bespreken meegebrachte vondsten en foto's van ongewervelden. Na de pauze determineren we materiaal van een lopende Lampyrisinventarisatie. Ook voor beginners die willen leren beestjes op naam te brengen met hulp van kenners. Einde omstreeks 22u30.

Vrijdag 5 maart 2010

■ **CVN+ DE-*plus*: cursus natuurfotografie te Deinze** (zie 26 februari).

Zondag 7 maart 2010

■ **OUD+VWG: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u30 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang van de eerste boodschappers van de lente. In dit deel van de lente zijn lang niet alle soorten vogels terug van het verre Zuiden. Ideaal dus voor de beginnende vogelliefhebber om kennis te maken met een paar vogelwijsjes. Einde omstreeks 9u30. Meebrengen: laarzen, verrekijker. Zie ook 18 april en 9 en 16 mei.

■ **RO: Winterse trage wegenwandeling langs de Hemelberg.** Gids: Philippe Moreaux tel. 0476/49.24.61. Samenkomst om 14u aan Chalet de la Cruche, Kruisstraat 378 te Ronse. Tragewegenwandeling langs één van de mooiste hoekjes van Ronse. Einde omstreeks 16u30. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel. info: Magda Vergeynst, 055/20.72.82.

■ **ZV: Narcissen in Bois de Lombise.** Gids: Geert De Knijf, tel. 055/42.16.45. Samenkomst om 13u30 aan de kerk Zottegem of de kerk van Zwalm; gezamenlijk om 13u45 aan het Rondpunt te Brakel en start om 14u30 aan de kerk van Lombise. Familieuitstap naar het prachtige bos van Lombise met zijn wilde narcissen. We reizen kostendelend met eigen wagen. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: Laarzen.

Zaterdag 13 maart 2010

■ **SV+VA+SL: Ledenfeest met etentje en natuurquiz.** Dit ledenfeest gaat door in de parochiale zaal van Etikhove, Nederholbeekstraat 30, te 9680 Maarkedal. Aanvang om 19u met aperitief. Aansluitend paëllamaaltijd à volonté (paëlla royal). Daarna belooft het er opnieuw spannend aan toe te gaan tijdens de boeiende en tegelijk leerrijke natuurquiz. Er zijn tal van leuke prijzen voorzien. Tijdens de pauze worden sfeerbeelden geprojecteerd van de natuurgebieden in de Maarkebeekvallei. Inschrijven kan tot 27 februari door storting van 18 EUR per persoon (9 EUR kinderen onder de 12 jaar) op rek. 001-5486165-25 van Natuurpunt Vlaamse Ardennen, Berkenstraat 15, 9680 Maarkedal met vermelding van 'ledenfeest 2010' en het aantal personen. Er is ook een alternatieve vleesschotel te bekomen aan 15 EUR, dit wel vermelden bij de inschrijving! Info: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10.

Zondag 14 maart 2010

■ **SV+VWG: Vogeltocht voor beginnende vogelkijkers te Zingem.** Gids: Jacques Vanheuverswyn, tel 09/324.09.42. Samenkomst om 8u30 aan de Scheldebrug te Zingem. Einde om 11u30. We tellen Spettekraai, Weiput en Grooten Bulck. Meebrengen: verrekijker, laarzen, vogelgids.

■ **ZV: Lentemaaltijd.** Verantwoordelijke Vincent Decroock, tel 0498/10.95.39. Lentemaaltijd ten voordele van de natuur in feestzaal 'De Zwalmparel' Sportlaan 1, te 9630 Munkzwalm, vanaf 11u30 tot 14u30. Kaarten aan 13 EUR voor volwassenen of 8 EUR voor de jonge spruiten te verkrijgen bij de bestuursleden of bij Bart Magherman, Leonce Roelsstraat nr 5 te Zottegem. Kaarten bestellen via overschrijving kan ook op rekeningnr. 920-1016321-35 van Natuurpunt Zwalmvallei met 1ste vermelding: aantal, vlees, vis of vegetarisch en 2de vermelding volwassen of kind. Jouw kaart(en) lig(t)(gen) dan op jou te wachten aan de inkom van de feestzaal.

Vrijdag 19 maart 2010

■ **GZ: Opruimen van zwerfvuil in de Scheldevallei.** Info: André Vandecapelle tel 09/384.29.73 of GSM 0498/45.93.42. Samenkomst om 14u aan de Scheldebrug te Zingem, kant Zingem. Einde omstreeks 17u.

■ **CVN+ DE-*plus:*** cursus natuurfotografie te Deinze (zie 26 februari).

Zaterdag 27 maart 2010

■ **MOW, SSD, DE-*plus*,** in samenwerking met enkele Deinse astronomen, De Ceder en het stadsbestuur: **Nacht van de duisternis.** Contactpersoon: Wim Bracke, tel.09/380.01.03. Samenkomst om 19u30 in De Ceder, Parijsestraat 34 te Astene. Om 20u vertrekken de natuurwandelingen. Einde is voorzien omstreeks 22u. Enkele natuurgidsen staan klaar om de bezoekers te leiden in de omgeving van het stadsbos, met speciale aandacht voor het belang van de duisternis voor mens en dier. Voor de kinderen is er een aangepaste donkere wandeling. Er staan ook enkele sterrenkijkers opgesteld. Speciaal voor die avond wordt de straatverlichting rondom het stadsbos gedoofd. Ook enkele bedrijven in de omgeving zullen de lichten doven.

■ **NWB: Plantenstudiedag in Bonsecours** (Henegouwen). Gids: Luc Allemeersch, tel. 02/361.60.54. Samenkomst om 9u aan het station van Peruwelz. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in een nog nader te bepalen km² met oud voorjaarsbos, waarbij ook gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Voor kostendelend vervoer vanuit onze regio contacteer Karel De Waele, tel. 09/386.45.60.

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/36.22.79. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen geblazen om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

Zondag 28 maart 2010

■ **VA: Op zoek naar spechten en mezen in het Kluisbos.** Gidsen: Norbert Desmet, tel. 0494/65.33.91 en Thijs Lietaer, tel. 0473/58.17.14. Samenkomst om 7u aan de parking van het recreatieoord 'Kluisbos' (zwembad). Voorjaarsgeluiden en territoriumgedrag van Boomklevers, mezen (o.a. Glanskop) en spechten, mogelijks Middelste bonte specht. Einde omstreeks 10u30. Meebrengen: warme kledij, goed schoeisel, verrekijker.

■ **OUD: Familiale natuurwandeling in de Rooigembeekvallei.** Gids: Dieter Geenens, tel. 0498/17.74.48. Samenkomst om 9u aan de kerk van Mullem. De wandeling wordt gevolgd door het ledenfeest van NP Oudenaarde om 12u30 in zaal De Kring in Eine. Voor de wandeling zijn laarzen of stevige wandelschoenen en eventueel een verrekijker aan te raden. Parkeergelegenheid aan Mullemkerk en aan de zaal in Eine.

■ **SL: Familiale landschapswandeling door Nokere met bezoek aan het natuurreservaat 'Het Kordaelbos'.** Gids: Lieven Kinds, tel. 09/383.71.39. Afspraak om 14u vóór de kerk te Nokere. Parking achter de kerk. Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, verrekijker.

Donderdag 1 april 2010

■ **IWG: Determineren.** Info: Anne Fobert, tel. 055/21.01.37. Samenkomst om 19u30 in de Oranjerie, Stokstraat 54, Schorisse. Ingang via de tuin. Begeleider: Ronny De Clercq, tel. 055/45.63.42. We determineren en bespreken meegebrachte vondsten en foto's van ongewervelden. Na de pauze determineren we materiaal van een lopende Lampyrisinventarisatie. Ook voor beginners die willen leren beestjes op naam te brengen met hulp van kenners. Einde omstreeks 22u30.

Zaterdag 3 april t.e.m.15 april

■ **SV: Reis naar Turkije.** Reisleiders zijn Jacques en Marleen Vanheuverswyn-Troubleyn, Burg.P. Ceuterickstraat 18, 9890 Asper, tel.09/324.09.42. Deze reis is een aanrader voor wie nog nooit in Turkije geweest is of voor allen die Turkije nog beter willen leren kennen! Vogelobservatie maar ook een zéér historische blik op Turkije staan centraal.

Paasmaandag 5 april 2010

■ **ZV+VWG: Vroegemorgenzangtocht te Zwalm met ontbijt** (Sint-Blasius Boekel). Gids: Nico Geiregat, tel. 0473/93.32.33. Samenkomst om 6u30 aan de parking van de kerk Sint-Blasius-Boekel. Vroegochtendwandeling met aandacht voor de vogelzang. Nadien, om 8u30, wordt de deelnemers een lekker ontbijt aangeboden in Johans Lodge. Deelnamekosten ontbijt 4 EUR. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, verrekijker.

Zaterdag 10 april 2010

■ **NWB: Plantenstudiedag in het Neigembos.** Gids: Paul Van den Bremt, GSM 0474/90.02.49. Samenkomst om 9u aan de kerk van Meerbeke. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in hok E3-38-43 met het overbekende Neigembos, waarbij ook gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Voor kostendelend vervoer vanuit onze regio contacteer Karel De Waele, tel. 09/386.45.60.

Donderdag 8 april tot zondag 11 april

■ **Vakantiecursus Vlaamse Ardennen,** CVN Oost-Vlaanderen, 055/33.54.49, pieter.blonde@c-v-n.be.

Zondag 11 april 2010: Vlaamse Ardennendag

■ **Kasteel Lilare,** Kasteeldreef 2, te St-Maria-Oudenhove (Brakel).

Zaterdag 17 april 2010

■ **ZV+PWG: 'Voorjaarsflora' deel 1 in St-Goriks-Oudenhove.** Gids: Karel De Waele, tel. 09/3864560 (enkel die namiddag: GSM: 0474/778276). Samenkomst om 14u aan de kerk van St-Goriks-Oudenhove. We kammen het hok E3-24-33 met 'Steenbergen' erin uit. Einde om 17u. De ganse namiddag studie van de flora van één km², waarbij diverse determinatiewerken gebruikt worden en aldus verschillende velddeterminatiekenmerken van de flora aangeleerd worden. Ook voor geïnteresseerde beginners. Meebrengen: laarzen (onmisbaar), loep, flora's.

Zondag 18 april 2010

■ **OUD+VWG: Vroegemorgenzangtocht te Oudenaarde.** Gids: André Wandels, tel. 09/383.66.25. Samenkomst om 6u30 aan de vrije parking aan de vestingen te Oudenaarde (einde van Minderbroederstraat). We luisteren en genieten van de vogelzang. Ondertussen zullen weer een paar soorten uit het verre zuiden in onze contreien neergestreken zijn. Voor wie er op 7 maart niet bij kon zijn is dit een tweede kans. Einde omstreeks 9u30. Meebrengen: goed schoeisel, verrekijker. Zie ook 9 en 16 mei.

■ **VA: Gezinswandeling in de Maarkebeekvallei.** Gids: Johan Cosijn, tel. 055/30.98.10. Samenkomst om 14u aan de kerk van Maarke voor een natuurwandeling in de Maarkebeekvallei met speciale aandacht voor de voorjaarsbloeiers in het Eeckhoutbos en het Longkruidbosje. De Maarkebeekvallei strekt zich uit over de gemeenten Oudenaarde, Maarkedal en Horebeke en is grotendeels gelegen op de noordelijke (steile) flank van de Maarkebeek en doet denken aan de landschappen van Valerius De Saedeleer. Einde om 17u. Meebrengen: stevig schoeisel of laarzen, verrekijker.

Vrijdag 23 april 2010

■ **CVN + DE-*plus*: cursus natuurfotografie te Deinze** (zie 26 februari).

Zaterdag 24 april 2010

■ **NWB: Plantenstudiedag in het Rode bos.** Gids: Daniël De Wit, GSM 0477/25.10.32. Samenkomst om 9u aan de kerk van Ottenburg. Einde om 17u. De ganse dag planteninventarisatie in hok E5-52-12 met bronbos, oud hellingbos, heide en de Laanvallei, waarbij ook gebruik van verschillende plantenboeken aan bod komt. Meebrengen: laarzen, loep, flora's, lunchpakket met drank. Voor kostendelend vervoer vanuit onze regio contacteer Karel De Waele, tel. 09/386.45.60.

■ **KBE: Werkdag in het bos t'Ename.** Begeleiders: Guido Tack, tel. 0474/90.02.30 en Pieter Blondé, 0488/362 279. Samenkomst om 9u en 13u30 aan de loods in de Braamburgstraat 43 te Mater. 's Middags gratis soep en boterhammen met beleg voorzien. Elke laatste zaterdag van de maand is het verzamelen geblazen om vele klusjes te doen in het natuurreservaat Bos t'Ename. In de wintermaanden wordt er voornamelijk gekapt, in de zomermaanden voornamelijk gemaaid. Brandhout wordt verdeeld onder de deelnemers. Meebrengen: Hakmes/bijl en/of motorzaag, werkhandschoenen, laarzen. Einde omstreeks 17u.

Zondag 25 april 2010

■ **RO: Vroegemorgenzangtocht in het Bois Joly te Ronse.** Gids: Philippe Moreaux tel. 0476/49.24.61. Samenkomst om 6u aan de parking van het Stedelijk kerkhof (kant Hogerluchtstraat). Einde omstreeks 9u. Meebrengen: laarzen of goed schoeisel, verrekijker.

■ **DE-*plus*: vogelgeluiden voor beginners in Machelen.** Gids: Koen Bilcke, tel 0474/81.43.58. Samenkomst om 10u aan de kerk van Machelen. Tijdens deze wandeling concentreren we ons op de zang van een tiental courante vogels. Zeer geschikt voor gezinnen. Einde om 12u. Meebrengen: goed schoeisel, verrekijker.

■ **ZV+VUB: Lentewandeling in Parkbos-Uilenbroek.** Gidsen: Dominiek Decleyre, tel 0499/80.89.20 en Herman Haustraete, tel. 0475/38.11.05. Afspraak om 9u30 aan de picnic-tafel aan de Waesberg te Lierde. Lentewandeling samen met de 'Vrienden van het Uilenbroek' met aandacht voor de flora en andere voorjaarsfenomenen. Iedereen welkom. Einde omstreeks 12u.Meebrengen: aangepast schoeisel.

■ **GZ: Familiale wandeling door de Scheldemeersen.** Gids: Eddy Van Den Abeele tel 09/384.43.54 of 0474/62.20.52. Start om 14u aan de Zingembrug (kant Zingem). Einde omstreeks 17u. Meebrengen: laarzen, verrekijker, veldgidsen.

■ **KRB: Snoepen van en in de natuur.** Gids: Filip Hebbrecht tel 055/49.55.63. Samenkomst om 14u aan Perreveld N°14 te Zegelsem. Een familiefietstocht die ons langs de verschillende aankoopgebieden van Natuurpunt Rondom Burreken brengt. Er zijn 3 culinaire stops voorzien waar lekkers uit de natuur kan worden geproefd. Afstand van de fietstocht 10 km. Einde omstreeks 17u.

Woensdag 28april 2010

■ **ZV: Cursus zoogdieren.** Educatieve cursus voor al wie meer wil weten over zoogdieren. Lesgever is Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie. Zesdelige cursus: zie ook 5, 12, 19, 26 mei en 2 juni. Kostprijs is 20 euro per deelnemer, over te schrijven op 920-1016321-35 t.n.v. NP Zwalm.vallei met vermelding 'cursus zoogdieren'. Info te verkrijgen bij Vincent Decroock, 0498/10.95.39. Start om 19u30 in het Stedelijk ontmoetingscentrum Leeuwergem Gentse Steenweg 306 te Zottegem - Leeuwergem. Thema eerste les: inleiding zoogdieren + bespreking vleermuizen. Einde omstreeks 22u30. Meebrengen: schrijfgerief.

Office Partners

méér dan complete kantoorinrichting

gratis cataloog
& info folder
professioneel advies op maat

http://www.officepartners.be
e-mail: officepartners@skynet.be

Doornikstraat 8 - 9700 Oudenaarde
Tel: 055/30.41.13 - Fax: 055/30.91.13

POLET ACCOUNTANCY BVBA
Boekhouding - Fiscaliteit - BTW
Eenmanszaken - Vennootschappen
Pascal Polet
Meiweg 30, 9870 Zulte
Tel: 056/61.53.27
Fax: 056/61.79.01
Gsm: 0476/44.90.91
E-mail: polet.accountancy@skynet.be

Boomkwekerij
DE BOCK LV

Wij zijn specialisten in

Sierheesters, Rozen, Bamboes, Vaste planten, Coniferen, Sierbomen, Haagplanten, Fruitbomen.

Pelikaanstraat 89
9700 Oudenaarde - Nederename

Tel: 055/30.24.80 (bedrijf)
Fax. 055/31.35.83

TUINAANLEG EN -ONDERHOUD

alle snoeiwerken
ook verlagen van bomen

MICHAEL BEKAERT

Ganzendam 9 - 9890 Vurste
Tel: 0497/43.01.79

LE ROY RINASSUR BVBA
Warandestraat 17, 9810 Nazareth
Tel: 09/385.44.60 - 09/385.61.32
e-mail: leroy@rinassur.be

centea

verzekeringsmakelaar nr. 13839

ALLE BELEGGINGEN - LENINGEN
VERZEKERINGEN

Beatrijs

BOEKHANDEL

Nederstraat 42 - Hoogstraat 37
9700 Oudenaarde

Tel: 055/31.44.77
Fax: 055/30.03.45

P.V.S.
electronic developments b.v.b.a.

E L E K T R O N I C A
ontwerp - productie - repair

+ *ZAKLAMPEN* www.pvsed.com/zaklampen

voor alle inlichtingen:
info@pvsed.com of 055/49.60.12
Neerstraat 28, 9636 Nederzwalm. BE 866.983.228

BIO SHOP

De Zonnebloem

Al meer dan 25 jaar vind je bij ons **alles voor een gezonde levenswijze**

Het grootste gamma **biologische voeding** in de streek, massa's alternatieve en **fair trade geschenkartikelen**

Steeds **10% korting voor NP-leden** op het ruimste aanbod **natuurstudieboeken**

Kom eens gezellig snuisteren in de Parkstraat 25, 9700 Oudenaarde
Tel. 055/31.64.30 de.zonnebloem@skynet.be www.bioshop.be

TUINAANLEG
specialiteit
opritten en terrassen

EV

tuinarchitect
VAN COLENBERGHE ERIC
Pontstraat 72 - 9870 Zulte
Tel. / Fax: 056/60.40.21

Bezoek de website van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
http://vlaamseardennenplus.be
u vindt er links naar de websites van diverse afdelingen

Latijn en Grieks

Emiel De Jaeger

Naast drie- en vierhoeken zijn er nog een paar andere veelhoeken, nl. samenstellingen met vijf = penta (pentagonus), zes = sex (sexangularis) of hex (hexagonoptera), zeven = septem (septangularis) en acht = octo (octangulatus).

■ **pentagonus** = pentagônos = met vijf hoeken (G) < penta + gônia = hoek.
Acanthocereus pentagonus (cactaceae) - wordt o.a. gebruikt als onderstam voor het enten van bv. mammillaria.
Carica pentagona (caricaceae): Babaco - eetbare vruchten (familie van de papaya); Colombia en Ecuador.
Cereus pentagonus (cactaceae): Dildo - cactus uit de Everglades (Florida).
Diaspis pentagona (coccidae): Witte moerbeischildluis - parasiteert bij voorkeur op de moerbeiboom.

■ **sexangularis**: sexangulus = zeshoekig (L < sex + angulus = hoek) + suffix.
Sedum sexangulare L. (crassulaceae): Zacht vetkruid - blad rond lijnvormig, met spoorvormig aanhangsel aan de voet, bijvend (koperkleurig in de winter); bloemen lichtgeel.

■ **septangularis**: septem + angularis = hoekig (L < angulus + suffix).
Eriocaulon septangulare With. (eriocaulaceae) - wortel en wortelstokken wit, geleed; blad geleed; bloemen in geschubd, loodkleurig hoofdje.
Haedropleura septangularis Montagu (gastropoda): Zevenkantige trapgevel - fossiele exemplaren in Zeeland en op de Waddeneilanden.

■ **octangulatus**: octo + angulatus = hoekig (L < angulus + suffix).
Dentalium octangulatum Donovan (dentaliidae) - olifantstand, stoottand: weekdier met een schelp als een mini-olifantstand.

■ **hexagonoptera**: hexagônos = zeshoekig (G < hex = zes + gônia) + pteron = vleugel (G).
Thelypteris hexagonoptera (Phegopteris h., Dryopteris h.) (thelypteridaceae): Amerikaanse beukvaren - blad breed driehoekig, diep ingesneden blaadjes, zeer winterhard.

Floradatabank in een nieuw jasje

De floradatabank was de eerste databank in Vlaanderen met verspreidingsgegevens van soorten, die je online kon consulteren. De databank bundelt de verspreidingsgegevens van vaatplanten in Vlaanderen. Het is een gemeenschappelijk initiatief van de vzw Flo.Wer, het INBO en de Nationale Plantentuin van Belgie.
De floradatabank dateert van 2005. Omdat de technologische evolutie niet stilstaat, besloten we om de databank in een nieuw jasje te steken. Het INBO ontwikkelde de nieuwe website, met een frisse 'look'. Ook inhoudelijk hebben we een aantal belangrijke vernieuwingen doorgevoerd.

Het invoeren van verspreidingsgegevens is aanzienlijk vergemakkelijkt voor veldmedewerkers. Zij kunnen soorten op het scherm aanklikken op een formulier dat gelijkt aan de formulieren die ze in het veld gebruiken - de zogenaamde streeplijsten. Hierdoor kunnen verspreidingsgegevens ongeveer vijf maal sneller ingevoerd worden dan in het oude systeem. Daarnaast kan je ook de exacte locatie van groeiplaatsen van bijzondere soorten aangeven via een kaartje.
Ook voor de eindgebruiker van de floradatabank zijn er belangrijke nieuwigheden. Je kan verspreidingsgegevens opvragen per gebied of per soort, een lijst van soorten die met een bepaald kenmerk overeenkomen (bv. habitatvereisten, rode lijst) of een lijst van kenmerken per soort.
Je kan de floradatabank nog altijd raadplegen op volgende website http://flora.inbo.be/Pages/Common/Default.aspx.
Wouter Van Landuyt, wouter.vanlanduyt@inbo.be.

Johann Wolfgang von Goethe en de Koekoek

Altijd al waren er mensen die de natuur met bijzondere aandacht observeerden. Eén ervan was de Duitse dichter Johan Peter Eckermann ((1792-1854), een intieme vriend van de grote Duitse dichter Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) en blijkbaar ook amateur-ornitholoog. Hij is de 'ik' persoon in de tekst hieronder. Na de dood van Goethe publiceerde Eckermann enkele boeken waarin hij zijn gesprekken met Goethe optekende (Eckermann, Gespräche mit Goethe). In het gesprek dat volgt gaat het voornamelijk over de Koekoek en de verbazing en verwondering die de vogel bij beide heren opwekte.

De lezer zal zeker wel opmerken dat de bevindingen van Eckermann over het gedrag van de Koekoek en zijn jong niet altijd overeenstemmen met de huidige kennis. Maar juist daarom is het een interessant tijdsdocument. In het artikel geven we af en toe cursief als 'noot' een opmerking, een correctie of een aanvulling op de in de tekst aangehaalde meningen.

…een kleine valk vloog voorbij die wat betreft vluchtwijze en grootte veel overeenkomst met een Koekoek vertoonde.

"Er was een tijd, zei Goethe, dat men algemeen van mening was dat de Koekoek alleen in de zomer

Koekoek *foto: Gerard Mornie*

Koekoek was, maar in de winter een roofvogel". *(noot: men dacht dat de Koekoek in een Sperwer veranderde.)*

"Die opvatting," zei ik, "bestaat vandaag nog altijd bij het volk. Men gelooft zelfs dat het jong, eens volwassen, zijn eigen ouders opeet! Zo komt het dat de vogel de naam heeft schandelijk ondankbaar te zijn. Ik ken vandaag nog mensen die blijven vasthouden aan die absurde mening, zo vast als betrof het een of ander artikel van hun Christelijk geloof."

"Zover ik weet," zei Goethe, "deelt men de Koekoek in bij de spechten."

"Waarschijnlijk," antwoordde ik, "komt dat omdat twee tenen aan zijn zwakke poten naar achter wijzen, zoals bij de spechten. Toch zou ik hem niet tot de spechten rekenen. Ten eerste ontbreekt de sterke snavel, waarmee hij holen zou kunnen uithakken, en verder heeft hij ook niet de scherpe, zeer stevige staartpennen, die hem bij dit werk van dienst zouden kunnen zijn. Aan de tenen staan ook geen scherpe nagels zodat zijn kleine poten alleszins niet voor het klimmen geschikt zijn."

"De heren ornithologen," zei Goethe, "zijn waarschijnlijk al blij als ze ergens een eigenaardige vogel min of meer fatsoenlijk in een categorie kunnen onderbrengen. Maar de natuur trekt zich van die vakjes weinig aan."

"Dat is waar," vervolgde ik, "zo wordt bijvoorbeeld de Nachtegaal tot de grasmussen gerekend, terwijl hij in zijn natuurlijke geaardheid, bewegingen en levenswijze veel dichter bij de lijsters staat. Toch zou ik hem ook niet bij de lijsters rangschikken. Hij staat tussen beide in, een vogel apart, zoals overigens ook

Grasmus *foto: Gerard Mornie*

de Koekoek." *(noot: de Nachtegaal behoort tot de lijsterfamilie.)*

"Alles wat ik over de Koekoek gehoord heb," zei Goethe, "wekt bij mij grote belangstelling op voor deze merkwaardige vogel. Zijn karakter is bijzonder raadselachtig en geheimzinnig, moeilijk te doorgronden. En dat moeten we toch zo dikwijls vaststellen in de natuur! We kunnen ons slechts verwonderen, maar het diepe geheim blijft voor ons verborgen." (…)

"Met de Koekoek," zei ik, "is het inderdaad zo. We weten dat hij niet zelf broedt, maar het ei in het nest van een andere vogel legt: dat van een Grasmus, een Gele kwikstaart, een Zwartkop, Heggenmus, Roodborstje of Winterkoning. We weten ook dat dit allemaal insecteneters zijn en dat moet ook, omdat de Koekoek zelf een insecteneter is en zijn jong niet door een zaadeter zou kunnen grootgebracht worden.

Maar hoe kan de Koekoek weten dat die soorten insecteneters zijn? Die vogels zijn zo verschillend van elkaar, zowel in grootte als in verenkleed en ook hun zang en lokroepen zijn zo anders. Bovendien, hoe is het mogelijk dat de Koekoek zijn ei, en dus zijn dierbaar jong, kan toevertrouwen aan zo verschillende nesten! Die zijn wat structuur, temperatuur en vochtigheid betreft, telkens zo anders!
Het nest van de Grasmus is met dorre grasstengels en wat paardenhaar zo licht gebouwd dat de minste koude en tocht er dwars doorheen dringt. Ook van boven is er geen beschutting. Maar het koekoeksjong gedijt er voortreffelijk in.
Het nest van het Winterkoninkje daarentegen is met mos, stengels en bladeren een stevige en tochtvrije constructie en bovendien binnenin met allerlei veertjes en wol gevoerd. Bovenaan is het afgedekt en er is slechts een kleine opening zodat de kleine Winterkoning er nog juist kan in- en uitsluipen. Men kan zich voorstellen dat het daarin op warme junidagen verstikkend heet kan zijn. Maar ook hier voelt de jonge Koekoek zich opperbest.
Hoe anders is dan weer het nest van de Gele kwikstaart, altijd op natte plaatsen bij beekjes, in vochtige weilanden of in een horst van biezen. Het kwikstaartje krabt slechts een opening in de vochtige ondergrond, legt er spaarzaam wat grashalmen op zodat het koekoeksei in die koele vochtigheid wordt uitgebroed en het koekoeksjong in dezelfde omgeving opgroeit. Maar ook hier gaat dat voortreffelijk. Wat is dat dus voor een vogel voor wie, als teer jong, het om het even is of hij opgekweekt wordt in vochtigheid of droogte, in hitte of in koude? Voor andere vogels zou dit gewoon dodelijk zijn! Dan moet men ook nog weten dat de volwassen Koekoek vochtigheid en koude zeer moeilijk verdraagt."

"We staan hier toch voor een raadsel," zei Goethe. Maar zeg me eens, als u dit al zou opgemerkt hebben, hoe de Koekoek erin slaagt zijn ei in het nest van de Winterkoning te leggen, vermits de ingang zo klein is dat hij er niet door kan en hij dus niet op het nest kan gaan zitten? "

"Hij legt het ei ergens op een droge plaats," antwoordde ik, "en brengt het dan met de snavel naar binnen. Overigens geloof ik dat het ook zo gebeurt bij alle andere nesten. Want ook die nesten, hoewel ze bovenaan open zijn, zijn niet alleen klein maar bovendien ook zodanig met twijgen omgeven dat het voor de Koekoek met zijn lange staart onmogelijk is om er zich op te zetten.
(noot: de eileg gebeurt via de verlengde eileider waardoor het ei ook door een kleine opening kan gelegd worden.)
En hoe het verder komt dat het ei van de Koekoek zo buitengewoon klein is, niet groter dan dat van een kleine insecteneter, dat is opnieuw een raadsel dat we in stilte bewonderen maar niet kunnen doorgronden. Het ei is nauwelijks groter dan dat van de Grasmus en het mag ook niet groter zijn opdat die kleine vogeltjes het zouden kunnen bebroeden. We zien hier dat de natuur afwijkt van een wet die stelt dat de grootte van het ei in een bepaalde, min of meer vaste verhouding staat tot de grootte van de vogel. Deze afwijking, meen ik, is toch verrassend en verbazend."

"Verbazend is het zeker" merkte Goethe op, "vanuit onze beperkte kennis. Mocht ons meer bekend zijn, dan zouden we wellicht vinden dat die schijnbare afwijking toch nog binnen de geldigheid van de wet ligt. Maar, vertel me meer, bijvoorbeeld hoeveel eieren de Koekoek legt?"

"Wie daarover met zekerheid uitspaken doet," antwoordde ik, "doet dwaze uitspraken. De vogel vliegt voortdurend over en weer en men vindt altijd slechts één ei in een nest. Zeker is dat hij meerdere

Nachtegaal *foto: Gerard Mornie*

eieren legt maar hoe zouden we kunnen weten hoeveel? Maar laten we aannemen dat hij er vijf legt en dat er vijf jongen uitkomen die door de liefdevolle pleegouders worden opgevoed. Dan moeten we ons weer vol onbegrip erover verbazen dat de natuur voor die vijf Koekoeken tenminste vijftig van onze beste zangvogels heeft opgeofferd."
(noot: voor het aantal eieren worden cijfers van 10 tot zelfs 25 vermeld.)

"In dergelijke zaken," merkte Goethe op, "is de natuur ook in andere gevallen niet erg gewetensvol. Ze verspilt bij gelegenheid en zonder veel bezwaar nogal wat leven. Maar zeg eens, hoe komt het dat voor één Koekoek er zoveel jonge zangvogels verloren gaan?"

"Vooreerst," sprak ik, "gaat het eerste broedsel verloren. Want zelfs in het geval dat ook de eigen eieren uitgebroed worden naast het koekoeksei, wat wel eens gebeurt, dan toch tonen de oudervogels

voor dat groter koekoeksjong een zodanige aanhankelijkheid dat ze alleen aan hem denken en alleen hem voeden zodat hun eigen jongen verhongeren en uit het nest verdwijnen. Daarnaast is de jonge Koekoek zo gulzig en verlangt zoveel voedsel dat de kleine ouders het nauwelijks kunnen bijhouden. Het duurt zeer lang vooraleer het jong zijn volledige grootte en verenkleed heeft en voor het in staat is het nest te verlaten. Eens hij kan vliegen gaat hij in de top van een boom zitten. Maar ook dan nog wil hij voortdurend bijgevoederd worden. Zo gaat de zomer stilaan voorbij zodat het te laat is voor de liefdevolle pleegouders om aan een tweede broedsel te beginnen. Ook daarom dus gaan voor één enkel koekoeksjong zoveel zangvogels verloren".
(noot: de eieren en jongen van de oudervogel worden kort na het uitkomen van het koekoeksjong door hem over de nestrand gewerkt.)

"Dat klinkt alleszins overtuigend" zei Goethe. Maar vertel me verder. Is het waar dat de jonge Koekoek, zodra hij is uitgevlogen, ook door andere vogels wordt bijgevoederd? Ik meen dat ik dat ooit al eens heb gehoord."

"Zo is het" antwoordde ik, "zodra het jong het nest verlaat en ergens op een hoge tak van een eik gaat zitten laat hij een luide toon horen als wil hij zeggen: "hier ben ik". Hierop komen alle kleine vogels uit de buurt, die de toon hebben gehoord, naderbij om hem te begroeten. De Grasmus, de Zwartkop, de Gele kwikstaart en zelfs de Winterkoning, die normaal onder hagen en in het kreupelhout vertoeft, breekt plots met die gewoonte en vliegt omhoog naar de top van de eik. Wel is het zo dat de pleegouders blijven doorgaan met voederen terwijl de andere vogels slechts af en toe een lekker brokje aanreiken."
(noot: het zal wel eerder zo zijn dat die vogels hevig alarmeren i.p.v. voedsel aan te brengen...)

"Er blijkt dus", merkte Goethe op, "tussen de jonge Koekoek en die kleine insecteneters een grote aanhankelijkheid te bestaan."

"Ja, die liefde is zelfs zo groot dat de pleegouders uit grote schrik en zorg niet weten hoe zich te gedragen wanneer iemand te dicht het nest nadert. Dit is vooral opvallend bij de Zwartkop die dan als het ware stuiptrekkend op de bodem fladdert."

"Dat is merkwaardig genoeg," opperde Goethe, "maar men kan het begrijpen. Maar mij lijkt het toch raadselachtig dat bijvoorbeeld een grasmussenpaar, dat op het punt staat zijn eigen eieren te bebroeden, de Koekoek toelaat het nest te naderen en er zijn eigen ei in te leggen."

"Dat kan raadselachtig voorkomen," antwoordde ik, "maar misschien niet zo helemaal. Want doordat alle kleine insectenetertjes de uitgevlogen Koekoek voederen, zelfs al hebben ze zelf niet gebroed, ontstaat een soort verwantschap en herkennen ze elkaar als waren ze leden van eenzelfde grote familie. Het kan zelfs gebeuren dat dezelfde Koekoek, die door een grasmussenpaar vorig jaar was uitgebroed en opgevoed, dit jaar een ei brengt in het nest van zijn vroegere pleegouders."

"Het lijkt aannemelijk," vond Goethe, "hoe moeilijk het ook te begrijpen valt. Wonderlijk blijf ik het vinden dat de jonge Koekoek ook gevoederd wordt door vogels die hem niet hebben bebroed en opgevoed."
(noot: dit is inderdaad onwaarschijnlijk.)

"Ja, een wonder is het zeker, maar er bestaat iets analoog in de natuur. Ik vermoed zelfs dat er een grote wetmatigheid bestaat, die de natuur ten diepste kenmerkt." *(... Het gesprek over de Koekoek eindigt hier en gaat hierna verder over het gedrag van vogels in gevangenschap).*

De originele Duitse tekst werd ons bezorgd door Marcel Nachtergaele, waarvoor dank.

Vertaling: Jo Buysse.

La Hulotte

Af en toe worden in Meander leuke tekeningen gebruikt uit het Franse tijdschrift 'La Hulotte'. Dit gebeurt met toestemming van de uitgever die als tegenprestatie de publicatie van het logo vraagt, wat we hierbij graag doen. La Hulotte is een natuurtijdschrift bedoeld voor de jeugd maar ook met veel genoegen gelezen door volwassenen. Degelijke informatie, schitterende tekeningen, een originele vormgeving en humor zijn de ingrediënten in het blad.

Een abonnement (6 nummers, ca. 1 per semester) kost 21 EUR wat vanuit België kan gestort worden op postrekening 000-1391004-24. Bezoek voor meer informatie de website: www.lahulotte.fr.

Dagboek van een groenling

Hugo Verschelden / IWG Lampyris

De wereld der traagheid

Ik noteer 12 oktober 2009 in mijn invertebratendagboek. Precies op die dag, en dus net 517 jaar nadat Colombus Amerika ontdekte, ontdek ook ik een nieuwe wereld. Nu moet ik wel onmiddellijk toegeven dat ik die ontdekking niet in mijn eentje deed. Onze ploeg nam op de geplande exploratie een specialist onderzoeker mee aan boord. Die kenner van de Gastropoda begeleidde ons naar de wereld van de slakken. Terwijl ik voor het vertrek mijn laarzen aantrok dacht ik toch al enige ervaring met slakken te hebben. Zoals menig tuinier droeg ik deze dieren echter geen warm hart toe. De dekselse wezens aten zich immers al decennia dik en vet aan de jonge plantjes in mijn moestuin. Zeker bij vochtig weer komen die onverlaten langs op hun plundertochten. Je hoeft dan niet lang zoeken om ze vretend op je tere plantjes te vinden. Appetijtelijk zijn die ongenode gasten al evenmin. Je kent ze ook wel, de grote vette wegslak die volgens een oud recept toch ook wel eens in de hoestsiroop schijnt te belanden (bah), de vieze tijgerslakken die voor je ogen, hangend aan een slijmdraad, de liefde

Tijgerslak *foto: Jacques Vanheuverswyn*

bedrijven en er zijn nog meer 'slijmerds' waarvan je maag gaat keren als je ze op je tuinpad ontdekt. Doch, niettegenstaande mijn antipathie ging ik toch maar mee op slakkentocht, niet vermoedend dat ik zo in de mij ongekende wereld der traagheid ging belanden, een plaats waar de bewoners nooit haast hebben en 'stressless' rondscharrelen.

De naaktslakken stonden die bewuste herfstdag niet op onze zoekkaart. We zochten de andere tak van de slakkenfamilie, dieren die als de reus Atlas hun thuis op de schouders dragen; de huisjesslakken dus. Beestjes waarvoor de mens toch wat meer affectie voelt en waarvan sommige soorten bij vele culturen ook in huis welkom zijn. Zij het dan vooral op het bord. Elke gourmet weet de escargots immers wel te appreciëren. En eerlijk toegegeven, ik lust ze ook en moet bovendien bekennen, en dit schrijf ik niet om hier de vegetariër voor het hoofd te stoten, dat ik mijn lippen en vingers lik terwijl ik ze zwemmend in de lookboter met een snede vers brood oppeuzel. Maar kom, we wijken af!

Nu kent iedereen wel de Wijngaardslak, maar deze slak kruipt aan de grens van de slakkenwereld, ze is groot en duidelijk voor iedereen zichtbaar. Het land dat we betraden lag dieper in het schemerduister, laag bij de grond en werd bewoond met Lilliputters. Een voor mij ongekend leven bewoog zich daar tussen de sprieten, het strooisel en de wortels. Zij het dan een minuscuul leven en met een slakkengangetje. Ik die dacht dat slakken in volwassen toestand toch redelijk groot waren en als zodanig zonder probleem met de vingers van de slaplantjes konden worden geplukt, bewoog me nu in een soort microkosmos. Onder en tussen de begroeiing ontmoette ik dieren die hooguit een paar millimeter groot waren. Een dwergslakje dat onze specialist uit het veld 'plukte', zou ik in de veldgids als 'bijna onzichtbaar' durven te omschrijven. Zelf kon ik dat 'Speldenkopje' trouwens niet vinden want met het blote oog zag ik het amper, ook al lag het diertje open en bloot op de hand van de vinder. 'Zo'n klein grut met een huisje op de schouders, dat bestaat toch niet.' dacht ik verwonderd op de rand van het ongeloof.
Maar het bestaat wel degelijk en het leeft daar inderdaad beneden tussen de stengels en wortels, in een wereld die meestal aan ons oog onttrokken blijft. Daar je deze diertjes op verschillende plekjes ter grootte van een zakdoek vindt, moeten ze wel met ontelbaar velen zijn! Bij die vaststelling besef je dat de slakken op onze planeet best hun mannetje kunnen staan. Temeer daar ze volgens de wetenschap al miljoenen jaren in die gedaante over de aarde blijken te kruipen. Al is het woord 'mannetje' hier niet echt op zijn plaats want slakken zijn immers hermafrodiet, tweeslachtig dus, en zij weten dit zelf ook wel.

Op die bewuste herfstdag (12 oktober 2009) bezochten we hen dus voor het eerst in hun drassige habitat, want van vocht houden ze wel. Met het hoofd dicht bij de grond kroop ik samen met de anderen door het ruige natte gras om hen te vinden. Van op een afstand moeten wij toen wel op een grazende kudde hebben geleken. En onder ons gezegd, toen ik daar met de anderen op de knieën rondkroop, verbeeldde ik me zowaar een familie gorilla's die in het lange gras haar kostje bijeen scharrelt. Maar mijn fantasie ging alweer wat ver, waarvoor ik me

verontschuldig bij mijn soortgenoten. Terwijl onze vingers dus in de ruigte de grashalmen vlooiden, gleden onze ogen centimeter per centimeter over de grassprieten, zoekend naar die speldenkopjes. Vooral het blijkbaar zeldzame Zeggekorfslakje trof onze

Grazend? *foto: Hugo Verschelden*

gedachten. In de kleine stukjes van amper een paar vierkante decimeter die we minutieus uitkamden, vonden we ze. Kleine glanzende wezentjes die je niet zomaar kon vastnemen maar als een snotbolletje aan de vingers kleefden.
Heel de operatie leek ook wel een ogentest, want het gebeurde meermaals dat je in plaats van een slakje een zaadje onder de loep te zien kreeg. Je weet dus snel in welke mate je ogen nog functioneren. De horlogemakers onder ons waren duidelijk in het voordeel. Ook ons geduld werd degelijk op de proef gesteld. Mijn eigen speurwerk en het resultaat waren wat teleurstellend. Niet dat ik er geen zin in had, maar tijdens het grasvlooien troebelden mijn vermoeide ogen achter mijn brilglazen, mijn maag lag dubbel in een ongemakkelijke houding en mijn ledematen kraakten telkens ik weer wilde opstaan. De vrouwen onder ons bleken duidelijk in het voordeel. Geduld siert hen. Ikzelf kwam al vlug op achterstand en nam dan maar de vrijheid en ruim de tijd om de vangst van de anderen te bewonderen. Bij het bekijken van de diertjes stelde ik vast dat ook de slakken, zoals de andere wezens trouwens, in een ruime diversiteit werden geschapen. Al zijn de verschillen tussen bepaalde soorten toch wel minimaal te noemen. Het kan trouwens ook moeilijk anders als je met Lilliputtertjes te maken krijgt, want met hen zit je wel in een andere dimensie. Het correct determineren van deze diersoort wordt dus voor ons, beginners, nog een hele klus. Maar bedenk beste lezer, het waren ook nog maar onze eerste schuifelende stappen in de wereld der traagheid.

Eventjes stilstaan bij een dood Roodborstje

Noël De Loof

Op een morgen vond ik een dode Roodborst in mijn tuin en wat me onmiddellijk opviel was dat het vogeltje geringd was. Met de nodige omzichtigheid het ringetje opengemaakt. Ik kon het niet aan om zomaar zijn pootje door te knippen, niettegenstaande het beestje toch dood was. Met bril en vergrootglas was duidelijk het volgende te lezen:

6E 14955 STAVANGER MUS NORWAY

Hiermee is nog maar eens bewezen dat onze winterse Roodborsten veelal afkomstig zijn uit het noorden. Het is nogal dikwijls te zien dat deze vogeltjes veel minder schuw zijn dan onze zomerse gasten.

Hierdoor kan misschien ook zijn doodsoorzaak een beetje verklaard worden. Vermoedelijk is hij op het glas van de serredeur gevlogen. De deur had de laatste dagen veel open gestaan,en mijn vrouw had al eens een Roodborst opgemerkt die uit de serre kwam. Ze had het nog gezegd: "het is ne stouten" (bedoeld was "niet schuw"). Toen ik hem terug in mijn hand had om het beestje te begraven op mijn composthoop vond ik het toch erg zielig dat hij na een zo verre en lange reis van uit Noorwegen hier bij ons moest omkomen.
Een uitspraak van een tante uit mijn kinderjaren kwam ook bij mij op; deze sprak nooit over een Roodborst maar had het steeds over 'Pover Jantje'.

Roodborst *foto: Paul Vandenbulcke*

Bosplantengemeenschappen in Vlaanderen te boek

De samenstelling van de vegetatie in bossen kan sterk verschillen van plaats tot plaats afhankelijk van het bodemtype, de waterhuishouding of het beheer. Toch zijn de meeste vegetaties niet zomaar willekeurig samengesteld. Bepaalde plantensoorten groeien vaak samen, andere dan weer niet. Groeperingen van planten die vaak samen voorkomen, worden als plantengemeenschappen aangeduid.

In 2007 verscheen een INBO-rapport over deze plantengemeenschappen (INBO.R.2007.1). Op basis van het rapport is nu een fraai geïllustreerd boek uitgewerkt door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Het boek beschrijft de bosplantengemeenschappen in Vlaanderen. Op basis van bijna 6.500 vegetatieopnamen worden dertig bostypes, verdeeld over tien groepen, onderscheiden. Per bostype wordt een beschrijving gegeven van de kenmerkende plantensoorten, het voorkomen in Vlaanderen, de standplaats, de bosleeftijd, de betekenis voor natuurbehoud, bosbouw en recreatie, het aangewezen beheer en de verwantschap met andere typologieën. Ook de relaties tussen de verschillende bostypes komen ruimschoots aan bod. Verder is er een methode uitgewerkt om de relatie te leggen tussen een vegetatieopname en de bosplantengemeenschappen. Hierdoor kunnen vegetatieopnamen vrij eenvoudig worden toegewezen aan een bosplantengemeenschap.

Het boek is een naslagwerk voor al wie bossen beheert, beheerplannen opstelt en vegetatie karteert. Daarnaast zal het ook menig ander natuur- en bosliefhebber boeien.

Het boek kost 35 EUR (exclusief verzendingskosten). Bestellen kan via de website van het Agentschap voor Natuur en Bos http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Publicaties/2009/Bosplantengemeenschappen_in_Vlaanderen.aspx.

Het oorspronkelijk rapport kan je downloaden of bestellen op de website van het INBO http://www.inbo.be/ygen/bibliotheekref.asp?show=html&refid=168896&pid=PUB_ASP_Start

• *Cornelis J., Hermy M., Roelandt B., De Keersmaeker L. & Vandekerkhove K. (2009) - Bosplantengemeenschappen in Vlaanderen, een typologie van bossen gebaseerd op de kruidlaag. INBO.M.2009.5. Agentschap voor Natuur en Bos en Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel, 320 p. ISBN 9789040303029.*

LIFE-project 'Drie bossen van de Vlaamse Ardennen' bekroond!

Guido Tack

De Europese Commissie heeft een lijstje bekend gemaakt van de beste 21 LIFE-Nature-projecten die tijdens de periode 2007-2008 zijn uitgevoerd. In dat lijstje zit ook één Belgisch (Vlaams) project, namelijk het project rond aankoop en beheer van het Bos t'Ename-Volkegembos, de bossen van Everbeek en het Raspaillebos. Formeel gezien gaat het WWF daarbij met de pluimen lopen (en voor een deel terecht natuurlijk) omdat deze vereniging als internationale NGO door ons werd aangezocht om het voorstel in te dienen. Maar het leeuwenaandeel in het werk, o.a. het uitschrijven van het voorstel (op zich al een huzarenstuk), is gepresteerd vanuit de Werkgroep Bos t'Ename (onder de vleugels van de toenmalige Wielewaal). Verder hebben ook het Natuurpuntsecretariaat (in de latere fase), het ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) en het RLVA (Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen) in belangrijke mate bijgedragen. De bekroning komt er omdat de in het projectvoorstel ingeschreven objectieven bijna allemaal effectief zijn uitgevoerd, en dat is toch vooral terreinwerk geweest in de drie betrokken gebieden. Ere wie ere toekomt dus.

Natuurdoelen voor Europese habitats en soorten in de regio van Vlaamse Ardennen *plus*

Johan Cosijn

Iedereen heeft ooit wel al eens gehoord van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit zijn twee richtlijnen die vastleggen welke soorten en welke habitats (gebieden) door de Europese lidstaten beschermd moeten worden. De lidstaten voorzien in de bescherming door de aanduiding van Speciale Beschermingszones (SBZ). Deze beschermingszones samen vormen een Europees netwerk van natuurgebieden: het Natura 2000 netwerk. Voor deze Europees te beschermen habitats en soorten vraagt Europa aan de lidstaten een gunstige staat van instandhouding te realiseren.

Tegen eind 2010 moet elke lidstaat per Speciale Beschermingszone natuurdoelstellingen bepalen die ervoor moeten zorgen dat Vlaanderen voldoet aan de Europese richtlijn. Voor deze natuurdoelen moet Vlaanderen een gunstige staat van instandhouding zien te realiseren.
Eind 2008-begin 2009 werden voor gans Vlaanderen 'Gewestelijke Instandhoudingsdoelstelling en' (G-IHD's) bepaald: dit zijn de natuurdoelen voor gans Vlaanderen. Een overzicht vindt u in het 'Besluit van de Vlaamse Regering tot principiële vaststelling van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats'.
Nu is het de beurt aan de natuurdoelen per SBZ. Per SBZ moeten nu 'Specifieke instandhoudings-doelstellingen' (S-IHD's) opgesteld worden. Dit wil het ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) graag doen in overleg met alle betrokkenen want de realisatie van de IHD's vereist maatregelen die soms grote inspanningen vragen of op korte termijn nadelig lijken te zijn voor de eigenaars en gebruikers van de gebieden. Er zullen dan ook gezamenlijk oplossingen gezocht worden voor maatschappelijke knelpunten.

Natuur zonder grenzen vereist internationale bescherming

Vlaanderen beschermt al tientallen jaren natuurgebieden. Dat gebeurt door particulieren, door natuurverenigingen en door de overheid zelf. De lidstaten van de Europese Unie (EU) hebben een aantal jaren geleden besloten om de natuurbescherming gezamenlijk te organiseren. Gezamenlijk beschermen is veel effectiever dan ieder land voor zich. Logisch, omdat planten en dieren zich nu eenmaal niet aan landsgrenzen houden. Denk maar aan trekvogels, die hier in de lente broeden en in het najaar weer vertrekken. De Europese lidstaten hebben daartoe samen in 1979 de 'Vogelrichtlijn' goedgekeurd.
Menselijke activiteiten liggen mee aan de basis van het verdwijnen van talrijke diersoorten en natuurlijke gebieden: 50 % van alle Europese zoogdieren en 30 % van de vissen, vogels en reptielen zijn op dit ogenblik bedreigd. De oorzaak hiervan is verdwijning of verslechtering van voor hen geschikte leefgebieden, habitats genoemd. Omdat planten en dieren dus enkel efficiënt beschermd kunnen worden als ook hun typische habitat beschermd is, werd in 1992 dan ook de 'Habitatrichtlijn' goedgekeurd.

Netwerk van Europese natuurparels

Hoe werken nu de Europese vogelrichtlijn en habitatrichtlijn? Europa heeft lijsten opgemaakt van planten- en diersoorten die voor Europa belangrijk zijn en beschermd moeten worden. In functie van de habitatrichtlijn is een tweede lijst van te beschermen habitats vastgesteld.
Alle Europese lidstaten moeten onderzoeken of die soorten en habitats op hun grondgebied voorkomen. Is dat het geval dan zijn ze verantwoordelijk voor de bescherming van die planten, dieren en habitats.
Een eerste stap in die bescherming is de afbakening van 'Speciale Beschermingszones' (SBZ). Zo ontstond een Europees netwerk van speciale beschermingszones dat 'NATURA 2000' noemt. Onze kustduinen, het Zwin, de Kalmthoutse heide, het Zoniënwoud en de Voerstreek zijn enkele welbekende Vlaamse voorbeelden.

Het Natura 2000 netwerk vormt de ruggengraat van het Europese natuurbeleid. Anders dan vele natuurreservaten, waar 'natuur' de enige functie is, zijn Natura 2000 gebieden geen 'gesloten' reservaten. Integendeel, menselijke activiteiten zijn mogelijk zolang hierdoor het behoud en de bescherming van de aanwezige habitats en soorten niet in het gedrang komt. De natuur beschermen maar ook beleven én gebruiken, daar draait het om in de Natura 2000-gebieden.

Europees te beschermen natuur in Oost-Vlaanderen

In Vlaanderen zijn 38 speciale beschermingszones

afgebakend voor in totaal bijna 163500 ha. Dat is ongeveer 12 % van de totale oppervlakte. Ook in Oost-Vlaanderen zijn er natuurpareltjes te vinden die aangeduid zijn als speciale beschermingszone en zo deel uitmaken van het Europese natuur netwerk.

Soms maken privé-bossen deel uit van deze Europese speciale beschermingszone (SBZ). Bij de afbakening van die gebieden werd immers geen rekening gehouden met de eigendomssituatie van de terreinen. Enkel wetenschappelijke gegevens over het voorkomen van waardevolle habitats en bijzondere soorten van de beschermde lijsten waren bepalend. Europa gaat er van uit dat elke lidstaat deze Europees belangrijke natuur beschermt, ongeacht wie ze beheert. In bepaalde gevallen komen de habitats en soorten in de speciale beschermingszones op weinig andere plaatsen in Europa voor, of worden ze in gans Europa bedreigd. De overheid en privé-eigenaars zullen dus moeten samenwerken om de Europees gewenste bescherming van de natuur te realiseren.

zijn met Gewone es, Europes vogelkers, Zwarte els, Grauwe abeel, Olm of Zoete kers en in het voorjaar een uitbundige flora tonen met Slanke sleutelbloem, Speenkruid, Dotterbloem of Daslook.
Ook bijzonder zijn de beukenbossen met de grote paarse tapijten van Wilde hyacinthen in de lente. Die zijn goed vertegenwoordigd in de grotere bosgebieden van de Vlaamse Ardennen.
Door de Europese Commissie werden volgende deelgebieden van de SBZ-H binnen ons werkingsgebied aangewezen: Bos t' Ename; Hogerlucht, Hemelberg; Bois Joly; Burreken; Brakelbos, Sassegembeel; Steenberg, Haeyes- en Levierenbos, Zwalm-, Verre- en Dorenbosbeek; Parikebos; Trimpont, Nieuwpoort, Pevenage en Plankkouter; Steenbergse bossen; Hasselt- en Parkbos; Muziekbos; Patersbos; Kalkoven; Bercehmebos; Bouvelosbos; Middenloop van de Zwalm; Fonteinbos en Beiaardbos; Heynsdaele; Ingelbos, Hotond, Koppenberg; Kezelfort en Kluisbos.

Bossen met Wilde hyacint en Dotterbloem foto's; Johan Cosijn

Kamsalamander foto: Vilda

Veel van de natuurgebieden binnen het werkingsgebied van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* zijn gelegen in het Habitatrichlijngebied BE2300007 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuid-Vlaamse bossen'. Deze speciale beschermigszone is hoofdzakelijk gelegen in de zuidelijke helft van Oost-Vlaanderen, maar ook een klein deel van de provincie West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant behoren ertoe. In de Vlaamse Ardennen komen twee typische habitats voor: 'Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum' en 'Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinius excelsior'.
Absoluut prioritair voor Europa zijn de bossen op alluviale bodems langs beken, rivieren of in moerassige depressies. De talrijke bronbosjes en de elzenbroekbossen in de VA+regio zijn er goede voorbeelden van. Langs de vele beken en rivieren die ons werkingsgebied doorkruisen is een groot potentieel voor Elzen-Essenbossen. Getuige daarvan de vele populierenbossen die vandaag al gemengd

Enkele prioritair te beschermen soorten in deze speciale beschermingszone zijn Kamsalamander, Rivierdonderpad, Beekprik, Ingekorven vleermuis en Meervleermuis.

Streven naar natuur van goede kwaliteit

Waardevolle natuur onderbrengen in een Europees netwerk is slechts de eerste stap.
De belangrijkste stap is er voor te zorgen dat deze natuur blijft bestaan en een goede kwaliteit heeft. Of een 'goede staat van instandhouding' als we de terminologie uit de Europese wetgeving volgen.

Eerst moeten de Europese lidstaten vastleggen welke de minimum kwaliteit is die ze nastreven voor de Europees beschermde natuur op hun grondgebied –'instandhoudingsdoelstellingen' (IHD) genoemd. Deze doelstellingen zijn puur het resultaat van wetenschappelijk onderzoek. In Vlaanderen hebben wetenschappers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het ANB dat samen

onderzocht. Zij hebben voor alle te beschermen habitats en soorten de na te streven instandhoudingsdoelstellingen op Vlaams niveau in cijfers vastgelegd. Dit geeft de verplichte bijdrage van Vlaanderen weer aan het beschermen van de Europees belangrijke natuur. Dit zijn de Gewestelijke Instandhoudingsdoelstellingen (G-IHD).

Een volgende fase is om na te gaan welke doelstellingen nodig zijn in elke speciale beschermingszone. Het zijn deze Specifieke Instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) die in december 2010 goedgekeurd zullen worden door de Vlaamse Regering om in orde te zijn met de Europese verplichting.
Elk S-IHD rapport wordt volgens een wetenschappelijke methode opgesteld, legt het verband met de G-IHD en beschrijft de socio-economische situatie in elk gebied. Dit om bij het bepalen van de doelen voldoende rekening te kunnen houden met de socio-economische situatie.
Deze S-IHD rapporten zullen in de loop van 2010 voorgesteld worden aan bovenlokale overleggroepen waarin belangenverenigingen vertegenwoordigd zijn (bv. Boerenbond, Landelijk Vlaanderen, Natuurpunt,…). Op basis van het bovenlokaal advies kan het ANB de S-IHD rapporten aanpassen waarna de Vlaamse Regering beslist.

Daarna moet uiteraard per speciale beschermingszone nog een plan uitgewerkt worden dat beschrijft welke acties nodig zijn om de afgesproken instandhoudingsdoelstellingen ook effectief te realiseren. De noodzakelijke maatregelen en hun spreiding in de tijd zullen vastgelegd worden in een 'natuurrichtplan'.

Samenwerking noodzakelijk

Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. De gebruiksfuncties bestaan, net als de aanwezige natuur vaak al jaren en hebben zich soms zelfs gezamenlijk ontwikkeld. Het is dus goed mogelijk om bij deze natuurparels de balans tussen wonen, werken en recreëren te behouden.

In een 'natuurrichtplan' zal daarom worden vastgelegd welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Het opstellen van zo een natuurrichtplan zal daarom gebeuren in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten en natuurorganisaties. De overheid voorziet om in overleg vanaf 2011 te starten met de opmaak van deze natuurrichtplannen voor de NATURA 2000 gebieden.

Natura 2000 gebied in je buurt?

Wil je weten of een Natura 2000 gebied in je buurt ligt dan kan je het geoloket Natura 2000 raadplegen via http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/natura2000/. Via het vergrootglas kunt u op deze kaart inzoomen en met het handje vrij bewegen. Ofwel zoekt u rechtstreeks naar een adres en straat.

Meer weten over NATURA 2000? Surf naar:
http://ec.europa.eu/environment/nature.
http://europa.eu.int/comm/dg11/nature/home.htm.
http://www.natuurenbos.be/nl-BE/Thema/Natuur/SBZ_en_IHD.aspx.
http://www.natuurpunt.be/nl/natuurbehoud/natuurbeleid/natuur-en-samenleving_313.aspx.
http://www.inbo.be/content/page.asp?pid=BEL_INT_NAT_start.

DVD over Dagvlinders

Walter Belis

Van Berkel A., 2009. Dagvlinders in Nederland en Vlaanderen, KNNV Uitgeverij in samenwerking met de Vlinderstichting, ISBN 978 90 5011 315 1, 14,95 EUR.

Vlinders spreken erg tot de verbeelding, met hun prachtige kleuren en hun magische gedaanteverwisseling. Maar ze laten zich lastig van heel dichtbij bekijken. De nieuwe dvd 'Dagvlinders

Oranje luzernevlinder *foto: Lucien Van Den Daele*

in Nederland en Vlaanderen' gunt ons een uniek kijkje in het intieme leven van vlinders. De prachtige beelden staan garant voor een uur kijkplezier en het systematische gedeelte is ideaal als praktisch naslagwerk. Nog nooit eerder zijn de dagvlinders van Nederland en Vlaanderen op deze manier in beeld gebracht.

Een Aardbeivlinder, zeer zeldzaam bij ons, scharrelt rond op de bladeren van een frisgroene Dauwbraam. Een Oranjetipje klimt uit zijn sierlijke cocon en begint langzaam zijn vleugels op te pompen in de ochtendzon. Een rups van de Kleine parelmoervlinder doet zich tegoed aan de bloembladeren van een Duinviooltje.
Het zijn ontroerend mooie impressies van het vlinderleven die Annette van Berkel vakkundig en met zeer veel passie en geduld heeft vastgelegd op film. Het resultaat is deze nieuwe dvd 'Dagvlinders van Nederland en Vlaanderen'.

Ruim vijf jaar is de documentairemaakster op pad geweest om alle vlinders in Nederland en Vlaanderen in hun leefomgeving op film te zetten. Ze is als het ware in de huid van de vlinders gekropen. Een grote verzameling unieke landschaps- en vlinderbeelden is daarvan het resultaat. Alle aspecten van gedrag en ecologie komen aan de orde, bijvoorbeeld de zoektocht naar een partner en de gedaanteverwisseling van rups tot vlinder. Daarnaast staan er op de dvd afzonderlijke films over vier belangrijke landschappen (bos, grasland, duinen, en heide en venen) met de vlinders die daar leven. Via het menu kunt u alle dagvlinders van Nederland en Vlaanderen ook apart bekijken: van elke soort zijn korte fragmenten beschikbaar, gerangschikt op alfabet maar ook op soortgroep. Het commentaar op de films is ingesproken door Boudewijn de Groot en Eva Zeijlstra. Ook is het mogelijk de beelden te bekijken zonder commentaar, met als achtergrond alleen de bijbehorende natuurgeluiden.

De dvd kwam tot stand in samenwerking met De Vlinderstichting. Ook organisaties als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en enkele van de Provinciale Landschappen verleenden hun medewerking. Vlinderliefhebbers kunnen de dvd gebruiken als handig naslagwerk en als inspiratiebron voor succesvolle vlinderexcursies. Voor groenbeheerders, tuinbezitters en boeren bevat de dvd veel waardevolle tips en informatie over vlindervriendelijk landschapsbeheer. Ten slotte zal de dvd ook algemene natuurliefhebbers aanspreken.

WERVEL waarschuwt voor duistere kantjes paardensector

Paarden verdringen hoe langer hoe meer de koeien uit de Vlaamse weiden. Aan de opmars van de paardenhouderij zijn weinig positieve kanten verbonden, waarschuwt WERVEL (WErkgroep voor een Rechtvaardige en VErantwoorde Landbouw). "Het grootste probleem is de verrommeling van het landschap. Er worden weinig vergunningen aangevraagd voor de constructies die overal in het landschap opduiken", zegt woordvoerder Luc Vankrunkelsven, die terloops aanstipt dat niet alleen de paarden wit, zwart, grijs of bruin zijn. "Het geld dat omgaat in deze sector is dat ook". Wervel loopt niet wild van nieuwe paardenstallen. "Terwijl de land- en tuinbouwers aan steeds meer verplichtingen moeten voldoen, geldt dat blijkbaar niet voor paardenhouders", zegt Vankrunkelsven. Hij vreest bovendien dat de paardenhouderij uitgroeit tot een concurrent voor de boeren en tuinders. "In sommige gemeenten gaat de grond van stoppende boeren voor 95 % naar de bezitters van paarden". Kapitaalkrachtige paardenliefhebbers hebben er volgens WERVEL in sommige streken voor gezorgd dat de prijs van de grond verdrievoudigd is. "Soms wordt de prijs ook omhooggestuwd omdat per hectare nog behoorlijk wat geld onder tafel moet gegeven worden", aldus Vankrunkelsven die er zich over verbaast dat de landbouwsector zelf er nauwelijks graten in lijkt te zien. "Landbouwbladen wijden vele bladzijden aan het paard en ministers promoten het economische belang van de paardenliefhebberij".

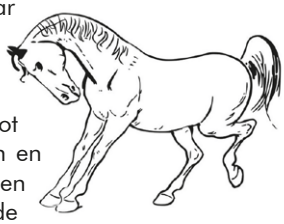

Ecologische degradatie

Niet alleen de ruimtelijke ordening en de grondprijzen lijden volgens WERVEL onder de stijging van het aantal paarden op het Vlaamse platteland. Deze viervoeters veroorzaken ook een ecologische degradatie. Omdat paarden anders grazen dan koeien zorgen ze voor een botanische verarming van waardevolle gebieden. Bovendien onderhouden boeren hun weiland veel beter dan hobbyisten met paarden, zo luidt het.

nvdr: Het Vlaams Paardenloket krijgt tussen 2009 en 2012 1,35 miljoen euro van de Vlaamse overheid. Het Paardenloket kwam er op vraag van de paardensector en staat mee in voor de uitvoering

van het Vlaams Actieplan Paardenhouderij dat samen met de sector werd ontwikkeld en in februari van 2009 door minister-president Kris Peeters werd voorgesteld.

Efficiënt?

Het woord 'efficiënt' valt al wel eens, ook bij landbouworganisaties. Zo van: "De zuivelmarkt is een exportmarkt. Wie het meest *efficiënt* produceert, kan aan de wereldwijd groeiende vraag voldoen. *Dat kunnen wij hier in Vlaanderen*." Of nog: "Wij kunnen het toch niet helpen dat we zo *efficiënt* produceren. Is het dan geen schande dat de vele hongerende kindjes in Afrika niet van onze melkpoeder mogen genieten?!"

Efficiënt? Ja, maar onder welke condities? Wat wordt er zoal onder tafel geveegd? Nederland heeft bijvoorbeeld – om maar een 'detail' aan te stippen- vier keer zijn eigen landbouwareaal overzee nodig: om zijn vee te kunnen voeden en om de exportbelangen te kunnen verdedigen (Andere studies gewagen van 7 tot 12 keer het eigen landbouwareaal). Vlaanderen moet het stellen met 'maar' twee keer zijn eigen landbouwoppervlakte.

Efficiënt? Wat met landbouw na het schaars worden van petroleum, de zogenaamde peakoil? Is die er in 2015 of in 2030? Het doet er niet toe: komen zal hij en vlug. Ons intercontinentaal opengescheurde, 'efficiënte' landbouwmodel is gestoeld op goedkope petroleum. Hoe lang kunnen we zo'n systeem nog 'efficiënt' noemen, als tegelijkertijd de aarde snel opwarmt?

Laat ons dan maar op agrobrandstoffen inzetten. Is dat efficiënt? Dit antwoord van de agro- en petroleumindustrie komt hoe langer hoe meer onder vuur te liggen. Recent nog stelde professor Louise Fresco, voormalig onderdirecteur van de FAO in Rome: "Met een efficiëntie van 0,16 procent voor de omzetting van zonlicht naar brandstof via fotosynthese is suikerriet het efficiëntste gewas op aarde. Ter vergelijking: moderne zonnecellen halen een efficiëntie van 12 procent bij de omzetting van zonlicht naar energie. In termen van landgebruik is het daarom misschien efficiënter om zonnecellen te plaatsen op gedegradeerde gronden in plaats van ze te gebruiken voor de productie van biobrandstof."

Suikerriet mag dan al het meest efficiënt zijn, de monocultuurwoestijnen van 100.000 hectare suikerriet voor ethanol bevorderen niet meteen de biodiversiteit, de voedselsoevereiniteit of de arbeid in landen waar massa's mensen naar de 'efficiënte' megasteden gevlucht zijn...

Uit 'Wervelkrant' nr. 3, september 2009, van WERVEL, de 'WErkgroep voor een Rechtvaardige en VErantwoorde Landbouw'.

Verslag Natuurpuntwandeling 6-12-2009, Vallei van de Zeverenbeek, Wontergem

Rik Desmet

Het weerbericht had het gehad over opklaringen in de namiddag maar om kwart voor twee geselde een felle regenbui nog Wontergem en omgeving. Toch daagden er nog tien moedige natuurpunters op voor een landschapswandeling rond het reservaat Vallei van de Zeverenbeek, de weergoden spaarden

Watersnip *foto: Ivan Steenkiste*

hen voor de rest grotendeels…
De deelgebieden Dender en Vondelmeersen zijn een onderdeel van het ondertussen 50 ha grote reservaat. Er werd bij de wandeling aandacht besteed aan de geologie en geografie, de ondergrond en het ontstaan van het landschap met zijn smalle vallei en hoger gelegen kouters. Die kouters zijn tegenwoordig desolaat natuurarm en met een paar Veldleeuweriken en Graspiepers moesten we het daar maar stellen. Uit en grachtje vloog zowaar een verdwaalde Watersnip op. Verder aandacht voor Judasoor, de vele knotwilgen, de 'exotische' Nijlganzen, het spoorwegbrugje met zijn oorlogsverleden…

6 en 7 febr 2010: tuinvogels noteren

Norbert Desmet

Natuurpunt zit aan zijn tiende uitgave van 'Vogels voeren en beloeren' op 6 en 7 februari. Ook uit ons afdelingsgebied werken veel natuurliefhebbers mee door hun telgegevens door te sturen, waardoor men in staat is de trends te volgen in de vogelwereld van onze tuinen. Het zal niemand verbazen dat Houtduiven en Turkse tortels en Kauwen toenemen. Deze laatste hebben zich in sommige stadstuinen tot echte piraten ontpopt en gaan met hele vetbollen vliegen…

Voederplaatsen zijn ook een goede barometer om de stand van de Mussen in te schatten. Zowel Huismus als Ringmus worden stilaan zorgenkinderen. Staartmezen daarentegen rukken steeds meer op in onze tuinen. Invasies drukken hun stempel op de waargenomen soorten: verleden winter waren dat de Kepen en Vinken en de winter daarvoor Zwarte

Keep en Groenling *foto: Gilbert De Ghesquière*

mezen. Benieuwd hoe het met de Zanglijster gaat deze winter, vroeger was dat een trouwe gast. Is er een verschil tussen de buiten en de stad?

Je resultaten opsturen en de stand van zaken kan je via www.natuurpunt.be/tuinvogels. Je kan ook je tellingen doorsturen via het invulformulier bij het laatste Natuurpunt.blad.

Ten slotte een paar tips voor het aanleggen van voederplaatsen: voeder gevarieerd, koop wat vogelzaadmengeling en vooral zonnebloempitten, vraag wat ongezouten spek bij je beenhouwer, gooi wat appels en broodkruimels en etensresten in de tuin. De vetbollen kunnen uiteraard ook. Mijd absoluut alles waar zout in zit! En wie op de buiten woont, voeder ook eens op een akker in de buurt.

Probeer voor water te zorgen in je tuin, zeker als het vriest. Best twee schaaltjes, eentje buiten en eentje binnen dat ondertussen ontdooit. Was die regelmatig eens af met zeep tegen ziektes die via drinkbakken verspreid worden. Vogels eten sneeuw en als het vriest kan je steeds ijs afschrapen, ook goed.

foto: Gilbert De Ghesquière

En tenslotte voeder veilig, zorg dat katten geen kans krijgen uw tuinvogels op te ruimen… Een belletje aan de halsband van uw kat kan veel onheil voorkomen. Het aantal (te) tamme Roodborstjes dat iedere winter sneuvelt door de kat is aanzienlijk. En natuurlijk is het best te voederen in de buurt van een haag of struik waarin ze kunnen wegvluchten als er gevaar dreigt. Veel succes als het nog winter wordt…..

Mezenkastjes en voedertafels te koop

Mezenkastjes en voedertafels zijn te koop bij Arsène en Yvette Benoot die met de opbrengst de nieuw opgerichte afdeling 'Deinze *plus' willen ondersteunen;* tel. 09/386.38.95 en arsene.benoot@skynet.be.
Mezenkastjes zijn ook te koop bij Filip Keirse; tel. 055/38.78.83 en filip.keirse@skynet.be. In beide gevallen steunt u met een aankoop Natuurpunt.

Winterkoning 'Vogel van het jaar'

De Winterkoning, het op één na kleinste vogeltje van Europa, volgt de Boerenzwaluw op als 'Vogel van het jaar'. Dat maakt Vogelbescherming Vlaanderen bekend.
Meer nieuws hierover op www.vogelbescherming.be.

Blauwe reiger

Jacques Vanheuverswyn

Nelly De Priester uit Ronse meldde dat de Blauwe reiger in 2008 gebroed heeft aan de Rijtmeersen te Brakel. Voor de Vlaamse Ardennen is dit wellicht een eerste vastgestelde broedgeval van deze soort. Mij was er in elk geval nog geen bekend. Of er meerdere nesten waren weet ik niet. Waarschijnlijk is er in 2009 niet gebroed.

Blauwe reiger *foto: Walther De Munter*

In het kader van de bijzondere broedvogels voor VWG Vlaamse Ardennen *plus* zullen we dit zeker blijven opvolgen.

Weekend Gaume

Belgisch Lotharingen 14, 15, 16 augustus 2010.
Aandachtspunten: ongewervelden, verkenning van natuur & landschap van de Gaume.

Bryan Goethals en Gerda Achtergaele

De Gaume is als meest zuidelijke regio van België bekend om zijn aangename microklimaat, het is er net iets warmer en zonniger. Het landschap wordt bepaald door oost-west verlopende heuvelruggen met vaak kalkrijke ondergrond. De combinatie van klimaat en ondergrond staan garant voor een uitzonderlijke fauna en flora. De lange occupatiegeschiedenis uit zich in talrijke bezienswaardigheden op cultuurhistorisch vlak.

Het precieze programma wordt opgesteld afhankelijk van de weersomstandigheden en de interessegebieden van de deelnemers. Naast aandacht voor ongewervelden zal er ook aandacht zijn voor het landschap, zijn ontstaan en geschiedenis. Toppers als Buzenol, Torgny, Orval en Montmedy staan in elk geval op het programma.

De excursies werden voorbereid door Bryan Goethals (araneoloog) en Gerda Achtergaele (geografe). Tijdens de excursies worden zij bijgestaan door andere leden van Lampyris gespecialiseerd in verschillende diergroepen (vb. vlinders, kevers, zweefvliegen, slakken, ...).

Je krijgt nog een uitgebreide bundel vooraf. Er zal voor sommige onderdelen een 'freak'- en een 'light'-versie voorzien worden. De gekozen verblijfsaccommodatie biedt ons ook ruimte voor regenprogramma's en avondactiviteiten (voordracht, determineren, nachtvlinders vangen, ...).

Logement: 'Le Thirifays', Thirifays II Route Chiny-Izel N840, 6810 Chiny; http://www.m2m.be/thirifays.
We logeren in een herenhuis uit de 18e eeuw midden in de weilanden in de vallei van de Semois, in het noorden van de Gaume. We beschikken er over ruime kamers met lavabo en douche. De gastheer en gastvrouw verwennen ons in de eetkamer met een stevig ontbijt en een (h)eerlijk avondmaal. Voor onze avondactiviteiten kunnen we ook gebruik maken van het ruime salon en de tuin.

Wij zullen rekening houden met uw wensen en voorkeuren bij het indelen van de kamers.
Wij voorzien een groepsgrootte van max. 17 deelnemers. Dit logement werd in augustus 2009 door Lampyris uitgetest en goed bevonden.

Maaltijden:
- picknick voor 1e dag zelf mee te brengen.
- 3-gangen avondmaal op 1e dag en 2e dag.
- Ontbijtbuffet op 2e dag en 3e dag.
- Lunchpakket op 2e dag en 3e dag.

Vervoer:
Verplaatsing naar verzamelpunt dag 1 ongeveer 240 km reisweg vanuit Oudenaarde. Met privéwagens, mogelijkheid tot kostendelend rijden.

Kostprijs:
- De kostprijs voor het gehele weekend

(2 overnachtingen, 2 avondmalen, 2 ontbijten, 2 lunchpakketten, bed- & badlinnen, toegangsgeld Montmedy en algemene kosten) wordt geraamd op 130 euro.

• Persoonlijk verbruik van dranken wordt apart betaald.

• Er zijn dan ook nog de kosten voor vervoer (kostendelend rijden).

Inschrijven en betalen:

• Je stuurt een mail met jouw naam en die van eventueel andere personen waarvoor je wenst in te schrijven naar g.achtergaele@telenet.be.

• De inschrijvingen worden genoteerd volgens aankomst van je mail.

• Wij vragen je bij je inschrijving een voorschot van 50 EUR te betalen op rekening 001-4040156-85 van Lampyris. Dan pas wordt je inschrijving definitief.

• Het saldo van 80 euro dient in de maand juni 2010 betaald te worden.

• Afzeggen na betalen van het voorschot kan enkel als er nog mensen op de wachtlijst meewillen of als je een andere vervanger aanbrengt, anders blijft het voorschot verschuldigd.

Voor alle verdere info kan je ons mailen g.achtergaele@telenet.be of bellen 055/60.35.09 of 0486/21.69.22 (Gerda).

Plantenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus* 2010

datum	afd.	afspraakplaats	thema	toponiem	hoknr
17/04	ZW	St-Goriks-Oudenhove kerk	Voorjaarsflora	Steenbergen	E3-24-33
01/05	ZW	Roborst kerk	Voorjaarsflora	Bostmolen	E3-23-14
15/05	VA	Schorisse kerk	Flora Maarkedal	Beekkant-Korteberg	E3-32-33
29/05	VA	Maarke kerk	Flora Maarkedal	Van dorp tot beek	E3-31-32
12/06	RO	P voorkant kerkhof in Ommegangstr Ronse	Voorzomerflora	Ten Berge en spoorweg	E2-58-22
26/06	RO	P Hotondmolen in Zandstr Ronse/Kluisbergen	Voorzomerflora	Omgeving Hotond	E2-57-22
31/07	OU	Leupegem kerk	Zomerflora	Scheldeoevers en N60	E2-38-12
14/08	OU	Moregem kerk	Zomerflora	Dorpsomgeving	E2-27-42
28/08	ZI	Zingem kerk	Najaarsflora	Meerskant-Weiput	E3-11-32
11/09	ZI	Zingem kerk	Najaarsflora	Dorpsomgeving	E3-11-12
25/09	SL	Vinkt kerk	Urbane flora	Dorpsomgeving	D2-36-14
09/10	SL	Astene kerk	Urbane flora	Van dorp tot Leie	D2-37-44

Programma Nationale Werkgroep Botanie van Natuurpunt 2010

datum	afspraakplaats	prov	hoknr	omschrijving	gids
27/03	station Péruwelz	Heneg		Bois de Bonsecours	Luc Allemeersch
10/04	kerk Meerbeke	O-Vl.	E3-38-43	Neigembos	Paul Van den Bremt
24/04	kerk Ottenburg	Vl-Br.	E5-52-12	Rode Bos	Daniël De Wit
08/05	station Bomal-s-Ourthe	Lux.	G7-52-32	Kalkvegetatie Midden-Ourthe	Freddy Wyzen
21-24/05	Bad Neuenahr-Ahrweiler (Duitsland)			Eifel, Ahr- en Rijnvallei	André Van den Bergh
05/06	kerk Zedelgem	W-Vl.	C1-47-24	Vloethemveld	Danny Maddelein
20-27/06	Kleinwalsertal (Oostenrijk)			Botanisch zomerverlof	André Van den Bergh
24/07	kerk Campo Santo St-Amandsberg	O-Vl.	D3-13-34	Rozebroeken	Jean De Prez
07/08	kerk Niel	Antw.	C4-55-41	Nielse kleiputten	Nico Wijsmantel
21/08	kerk Zedelgem	W-Vl.	C1-38-43	Oud waterwinningsgebied Ter Heide	Danny Maddelein
04/09	kerk Watervliet	O-Vl.	C3-11-21	Isabellavaart en polderdijken	Hedy Lecomte
18/09	kerk Burcht	Antw.	C4-25-44	Burchtse Weel	René Maes
02/10	kerk Wauthier-Braine	W-Brab	F4-25-33	Bos en dotterbloemgrasland	Chris De Caluwé
16/10	Albert I-monument Nieuwpoort	W-Vl.	C1-41-42	IJzersluizencomplex	Godfried Warreyn

Voor bijna alle excursies kan men voor kostendelend rijden vanuit onze regio; contact opnemen met Karel De Waele (09/386.45.60), behalve voor het botanisch zomerverlof.

Cursus 'Leren beheren' Vlaamse Ardennen

Landbouwers en natuurbeschermers leren van elkaar

Ben je landbouwer en wil je aan agrarisch natuur- of landschapsbeheer doen of ben je natuurbeschermer of een lokale overheid en wil je graag landbouwers inschakelen bij het beheer van één van jouw gebieden? Dan is de cursus 'Leren beheren' de ideale basis om op voort te bouwen.

De cursus wordt georganiseerd van 25 februari tot 17 april door Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen en is opgebouwd uit 5 modules van een halve dag of avond die doorgaan in de regio Oudenaarde-Zottegem. De cursus omvat zowel theorie als praktijk, begeleid door ervaren lesgevers. Elke deelnemer ontvangt een zeer uitgebreide cursusmap met per onderwerp een grondig overzicht van alle aspecten.
Voor meer informatie over de cursus:
Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen vzw (RLVA)
Els Eeckhout, De Biesestraat 5, 9600 Ronse
Tel. 055/20 72 65 e-mail: els.eeckhout@rlva.be
Inschrijven is noodzakelijk en kan tot 5 februari 2010 door uw naam op te geven bij Els Eeckhout en 10 EUR te storten op rekeningnummer 001-2291252-91. Het aantal plaatsen is beperkt, wacht dus niet te lang.

Limoniet

Norbert Desmet

Een tijdschrift dat diepgang wil bieden aan natuurinformatie worstelt soms met de tijd. Maar iedereen die veel vragen daaromtrent heeft kunnen we gerust stellen: er komt een extra dik nummer aan. Er zijn bijdragen over dagvlinders met accent op bosvlinders, de Zeverenbeek hydrologisch en vegetatiekundig, slakken in Bos t' Ename en libellen in het Paddenbroek, ook iets over nachtvlindervangsten en vlindertrek. De Kerkuil in onze streek komt aan bod en ook Rivierfonteinkruid… Veel leeswerk in het verschiet dus, ideaal voor de winteravonden… en een impuls om zelf eens iets uit te werken?

Ons afdelingstijdschrift Meander is te beperkt voor die grotere artikels en de drempel voor de nationale bladen is hoog. Er is een groot aanbod aan onderwerpen aanwezig maar het drukklaar maken van een artikel naar vorm en inhoud is niet altijd gemakkelijk. Daarom durven we hopen dat jullie het initiatief verder steunen door opnieuw te abonneren. We kunnen alleen Limoniet blijven uitgeven als er voldoende abonnementen zijn. Doen dus: 8 EUR op rek 891-2540884-76 van Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus* met vermelding: Limoniet.

We delen in de rouw van

De echtgenoot Kris Permentier, kinderen en familie van Kristel Zimmerman uit Parike, geboren te Sint-Agatha-Berchem op 7 januari 1969 en overleden in het U.Z. te Gent op 14 oktober 2009. Kristel was een positief ingestelde vrouw met het hart op de juiste plaats, graag en actief lid van de Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*, kern 'Rondom Burreken' en natuurgids.

De familie van de Heer Joseph Hubau, weduwnaar van Mevrouw Marie-Jeanne Hubeau, geboren te Melden-Oudenaarde op 28 oktober 1924 en plotseling thuis in Comines overleden op 29 november 2009. We zullen ons steeds dankbaar de gastvrijheid voor de Wielewaal en later Natuurpunt op het 'hof' blijven herinneren. Toentertijd gingen er tal van feesten door en recenter in ons geheugen ook een deel van de Libbrechtviering. We waren er steeds welkom bij Jef en zijn familie.

De familie van de Heer Gerard Decostere, weduwnaar van Mevrouw Gerarda Platteau, geboren te Waarmaarde op 27 september 1910 en overleden te Oudenaarde op 25 november 2009. We zijn Gerard zeer erkentelijk als mecenas in de startfase van vele reservaten. Hij was niet alleen op veel wandelingen aanwezig zolang hij kon, maar zette ook financieel veel aankopen op het goede spoor.

De familie van De Heer Jan Hublé, Prof. Emeritus van de UGent, geboren te St-Martens-Latem op 20 augustus 1923 en overleden te Gent op 27 november 2009. Prof. Hublé was in de jaren '50-'60 een belangrijke steun voor de jonge afdeling Schelde-Leie o.m. bij het plaatsen en opvolgen van nestkastjes in verschillende parken en bossen.

Zaterdag 30 Januari om 20 u

Avontuurlijk Sri-Lanka door Geert en Ann De Sutter

Diavoorstelling te Heurne in zaal Amigo

Betoverende landschappen, een weelderige plantengroei en fascinerende dieren zorgen voor een onvergetelijk avontuur in volle regenseizoen. Geert en Ann trokken 14 dagen rond in de prachtige natuurparken. Een paradijs voor echte natuurliefhebbers.

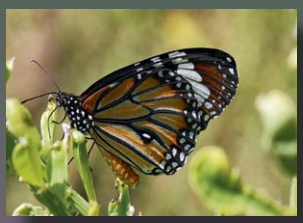

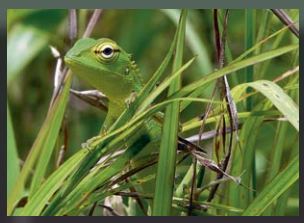

1

8ste jaargang nr. 1 januari-februari-maart 2010
afgiftekantoor Gent X - erkenning P203773

België-Belgique
PB
GENT X
3/0450

Meander

driemaandelijks tijdschrift van vzw Natuurpunt Vlaamse Ardennen *plus*
v.u. A. Benoot - Y. Moerman Gampelaeredreef 67 9800 Deinze tel. 09/386.38.95

Recepties, Ledenfeesten, Algemene Vergaderingen... (zie kalender voor details)

- ***Vrijdag 15 januari om 19u30: nieuwjaarsreceptie van Vlaamse Ardennen plus en Milieufront Omer Wattez in de parochiezaal van Leupegem-Oudenaarde.***
- ***Zaterdag 16 januari om 20u: algemene vergadering afdeling Ronse in het Vrijzinnig centrum te Ronse met een hapje en drankje.***
- ***Zondag 17 januari: nieuwjaarsreceptiewandelingen van de afdeling Zwalmvallei in Velzeke om 10u en van de Kern Werkgroep Bos t'Ename in Ename om 9u.***
- ***Zondag 24 januari om 14u30: natuurwandeling in Wontergem met daarna algemene vergadering en receptie van de afdeling Deinze plus.***
- ***Zaterdag 13 maart om 19u: ledenfeest van de afdelingen Scheldevallei, Schelde-Leie en Vlaamse Ardennen in de parochiezaal van Etikhove.***
- ***Zondag 14 maart vanaf 11u30 tot 14u30: lentemaaltijd van de afdeling Zwalmvallei in feestzaal 'De Zwalmparel' te Munkzwalm.***
- ***Zondag 28 maart om 9u natuurwandeling in de Rooigembeekvallei en om 12u30 ledenfeest van NP Oudenaarde in 'De Kring' te Eine.***
- ***Zondag 11 april: Vlaamse Ardennendag rond kasteel Lilare in St-Maria-Oudenhove.***